

Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal

VVV-rapport 2001-9

**Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med
Norges vassdrags- og energidirektorat og Fylkesmannen i Møre og Romsdal**

Refereres som:

Morten W. Melby og Geir Gaarder 1999. Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal.

Utgitt av Direktoratet for naturforvaltning i samarbeid med Norges vassdrag- og energidirektorat.

VVV-rapport 2001-9. Trondheim

41 sider, 7 kart + vedlegg

Forsidefoto: Videtjørn

Alle foto: Morten W. Melby og Geir Gaarder

Forsidelayout: Knut Kringstad

Verdier i
Bondalselva, Ørsta kommune
i Møre og Romsdal

Vassdragsnr.: 097.1Z
Verneobjekt: 097/1
Verneplan 1

VVV-rapport 2001-9

Tittel <i>Verdier i Bondalselva</i>		Dato <i>Kunnskapsstatus 1999</i>	Antall sider <i>41s + 7 kart + vedlegg</i>
Forfattere <i>Morten W. Melby</i> <i>Geir Gaarder</i>		Institusjon <i>Fylkesmannen i Møre og Romsdal</i>	Ansvarlig sign <i>Oddvar Moen</i>
TE-nr. <i>975</i>	ISSN-nr. <i>1501-4851</i>	ISBN-nr. <i>82-7072-482-3</i>	VVV-Rapport nr. <i>2001-9</i>
Vassdragsnavn <i>Bondalselva</i>		Vassdragsnummer <i>097/1.Z</i>	Fylke <i>Møre og Romsdal</i>
Vernet vassdrag nr <i>111/3</i>		Antall objekter <i>36</i>	Kommuner <i>Ørsta</i>
Antall delområder med Nasjonal verdi (***) <i>2</i>		Antall delområder med Regional verdi (**) <i>9</i>	Antall delområder med Lokal verdi (*) <i>9</i>
EKSTRAKT Vassdragsrapporten inneholder en beskrivelse av Bondalselva innenfor temaene prosesser og former skapt av is og vann, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner. Under hvert tema er særlig interessante lokaliteter beskrevet, verdivurdert og avgrenset på kart (Vedlegg). Som vedleggsdel til rapporten følger også en database utskriftsrapport som inneholder mer detaljerte opplysninger omkring hver enkelt lokalitet.			
SUMMARY IN ENGLISH The watercourse report includes a description of "Bondalselva" based on the following topics: processes and landscape formations caused by ice and water, biodiversity, landscape, outdoor recreation and cultural heritage. For each topic, especially interesting and relevant sites are described, evaluated and identified on a map (appendix). A database report with more detailed information about each individual site is included in the report's appendix.			
5 STIKKORD PÅ NORSK <i>Prosesser og former skapt av is og vann</i> <i>Biologisk mangfold</i> <i>Landskapsbilde</i> <i>Friluftsliv</i> <i>Kulturminne</i>		5 KEYWORDS IN ENGLISH <i>Landscapes developed by glaciers and water</i> <i>Versatile biological values</i> <i>Forms of landscapes</i> <i>Open air activities</i> <i>Archaeological discoveries and old buildings</i>	

FORORD

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder. Etter at Stortinget 1. april 1993 vedtok Verneplan IV for vassdrag, er 341 vassdragsobjekter vernet mot kraftutbygging. Stortinget har gjentatte ganger presisert at verneverdiene i de vernede vassdragene ikke må forringes av andre inngrep. Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag, ble vedtatt 10. november 1994. Retningslinjene gir kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter rammer for sin forvaltning.

VVV-prosjektet beskriver verdier innen prosesser og former skapt av vann og is, biologisk mangfold, landskapsbilde, friluftsliv og kulturminner/miljøer og skal ut fra dagens kunnskap synliggjøre de viktigste verdiene. I tillegg kan det også finnes andre viktige verdier og som har betydning for vernet. I prosjektet lages vassdragsvise rapporter som gir en oversiktlig presentasjon av viktige områder i tekst og på kart. Prosjektleder for VVV-prosjektet er Elisabeth Rosendal. Informasjonen i rapportene vil senere bli tilgjengelig med digitale kartdata.

Bondalselva ble vernet ved Stortingsvedtak av 6. april 1973, om Verneplan I for vassdrag. Vassdragsrapporten for Bondalselva er utarbeidet av Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Konsulentfirmaet Miljøfaglig Utredning ans, Tingvoll ble engasjert for å forestå datainnsamling og rapportering fra vassdraget.

Naturforvalterkandidat Morten W. Melby og naturforvalterkandidat Geir Gaarder har vært prosjektansvarlige. Miljøvernavdelinga sin kontakt under prosjektperioden har vært vassdragsforvalter Oddvar Moen. Vi vil benytte anledningen til å takke alle involverte for innsatsen. Lokale kontaktpersoner, lag og foreninger, kommunal og fylkeskommunal administrasjon, faginstitusjoner og kontakter innenfor statlige forvaltningsmyndigheter har bidratt på hver sin måte for å sikre et best mulig utgangspunkt for forvaltning av våre vernede vassdrag. Konsulentfirmaet BioTjenester ved June Breistein har vært engasjert for å slutføre rapporten til trykking og utlegging på Internett.

Molde - Trondheim - Oslo

*Direktoratet for naturforvaltning
naturbruksavdelingen*

*Reidar Dahl,
fung. avdelingsdirektør*

*Norges vassdrags- og energidirektorat
vassdragsavdelingen*

*Are Mobæk,
avdelingsdirektør*

*Fylkesmannen i Møre og Romsdal
miljøvernavdelingen*

*Per Fredrik Brun
avdelingsdirektør*

INNHold

FORORD

SAMMENDRAG

1.0	INNLEDNING	11
1.1	Vernede vassdrag i Møre og Romsdal	11
1.2	Bondalselva, generell beskrivelse	12
1.2.1	Vannkvalitet.....	13
1.2.2	Klima.....	13
1.2.3	Arealopplysninger.....	13
2.0	PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	14
2.1	Bondalselva	14
2.2	Utvalgte lokaliteter	15
3.0	BIOLOGISK MANGFOLD	18
3.1	Bondalselva	18
3.2	Utvalgte lokaliteter	19
4.0	LANDSKAPSBILDE	22
4.1	Bondalselva	22
4.2	Utvalgte lokaliteter	22
5.0	FRILUFTSLIV.....	25
5.1	Bondalselva	25
5.2	Utvalgte lokaliteter	26
6.0	KULTURMINNER.....	29
6.1	Bondalselva	29
6.2	Utvalgte lokaliteter	29
7.0	AKTUELLE TRUSLER	32
8.0	LITTERATUR	33
9.0	METODE	37
9.1	Fremgangsmåte.....	37
9.2	Kriteriebruk	38
10.0	KART.....	40

VEDLEGG	1	Foto
	2	Registreringsskjema

SAMMENDRAG

Direktoratet for naturforvaltning (DN) og Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) er i fellesskap ansvarlig for prosjektet "Verdier i vernede vassdrag" (VVV-prosjektet). Hensikten er å gjøre kunnskapen om verdiene lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vernede vassdrag med nærområder.

Bondalselva ble vernet ved Stortingsvedtak av 6. april 1973, om Verneplan I for vassdrag. *«Kontaktutvalget har foreslått vassdraget varig vernet mot kraftutbygging under henvisning til at de kjente utbyggingsinteressene er ubetydelige, mens verneinteressene er vesentlige.»* (St.prp. nr. 4, 1972-73).

Denne vassdragsrapporten er en presentasjon av vassdragets kvaliteter fordelt på følgende tema:

- Prosesser og former skapt av is og vann
- Biologisk mangfold
- Landskapsbilde
- Friluftsliv
- Kulturminner

Kvalitetene fra hvert tema er beskrevet for vassdraget i sin helhet, og for enkeltlokaliteter innenfor vassdragets nedbørfelt av lokal eller høyere verdi. Det henvises til kart bak i rapporten (kap. 10) for lokalisering og avgrensning. Kriterier som er benyttet for utvelgelse og verdsetting finnes i beskrivelsen av metode, kapittel 9.

Som en oppsummering presenteres en tabelloversikt på neste side, der verdifulle enkeltlokaliteter er angitt med forslag til gradering (verdi). Tabellen viser til polygonkode (NR.) og en detaljert beskrivelse av lokaliteten (SKJEMA).

Tabell 1 Lokaltetsoversikt fordelt på gradering og tema

NR.	NAVN PÅ LOKALITET	GRADERING	TEMA	SKJEMA
NASJONAL VERDI				
P1	Fjellskred/steinbre, Klokkeurddalen	Nasjonal verdi	Prosesser og form	Side 1
F1	Bondalselva	Nasjonal verdi	Friluftsliv	Side 14
REGIONAL VERDI				
P2	Skredvifte, Skondalen	Regional verdi	Prosesser og form	Side 2
P6	Morenerygg, Høgreset	Regional verdi	Prosesser og form	Side 6
B2	Videtjørnelva	Regional verdi	Biologisk mangf.	Side 9
L1	Kvistadkjerringane	Regional verdi	Landskapsbilde	Side 12
F2	Rognstøylidalen - Skjåstad	Regional verdi	Friluftsliv	Side 15
F4	Bondalseidet ski og friluftssenter	Regional verdi	Friluftsliv	Side 17
F5	Blåtind - Dalagubben	Regional verdi	Friluftsliv	Side 18
F7	Hjørundfjord Camping	Regional verdi	Friluftsliv	Side 20
F8	Bondalen Camping	Regional verdi	Friluftsliv	Side 21
LOKAL VERDI				
P3	Randmorene, Olavsdalen	Lokal verdi	Prosesser og form	Side 3
P4	Fjellskred, Kvistaddalen	Lokal verdi	Prosesser og form	Side 4
P5	Randmorene, Frølandsdalen	Lokal verdi	Prosesser og form	Side 5
P7	Sandur/delta, Holen	Lokal verdi	Prosesser og form	Side 7
B1	Videtjørna	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 8
B3	Rognestøylsvatna	Lokal verdi	Biologisk mangf.	Side 10
L2	Klovindane - Koppornet	Lokal verdi	Landskapsbilde	Side 13
F3	Kvistaddalen	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 16
F6	Olavsdalen	Lokal verdi	Friluftsliv	Side 19
IKKE ANGITT VERDI				
B4	Bondalselva - utløpet	Ikke angitt	Biologisk mangf.	Side 11
K1	Rognestøylsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 22
K2	Risesætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 23
K3	Rekkedalsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 24
K4	Kvernhus, Aksla	Ikke angitt	Kulturminner	Side 25
K5	Kvistadsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 26
K6	Ruin etter sel, Kvistaddalen	Ikke angitt	Kulturminner	Side 27
K7	Kvernhus/smie, Tvergrov	Ikke angitt	Kulturminner	Side 28
K8	Ruin kvernhus, Tvergrov	Ikke angitt	Kulturminner	Side 29
K9	Kvernhus, Valset	Ikke angitt	Kulturminner	Side 30
K10	Kvernhus, Tryset	Ikke angitt	Kulturminner	Side 31
K11	Frølandsætra	Ikke angitt	Kulturminner	Side 32
K12	Gravrøys, Valset	Ikke angitt	Kulturminner	Side 33
K13	Gravhaug, Prestemarka	Ikke angitt	Kulturminner	Side 34
K14	Gravrøys "Kapteinshaugen"	Ikke angitt	Kulturminner	Side 35
K15	Gravhaug, Hustad	Ikke angitt	Kulturminner	Side 36

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

SKJEMA Angir nummer på registreringsskjema bak i rapporten

1.0 INNLEDNING

Rikspolitiske retningslinjer (RPR) for vernede vassdrag ble vedtatt av Stortinget 10.11.1994. Retningslinjene er av politisk karakter og gir uttrykk for hva regjeringen mener bør prioriteres i forvaltningen av landets 341 vernede vassdrag. Retningslinjene skal derfor legges til grunn for kommunal og fylkeskommunal planlegging etter plan- og bygningsloven, slik at forvaltningen i og langs vassdragene ivaretar hensynet til vassdragets verneverdi.

Stortinget har i forhandlinger 25. februar 1997 enstemmig gått inn for at vassdragsvernet lovfestes i ny lov om vassdrag og grunnvann, som skal forhindre inngrep som reduserer de verneverdiene Stortinget har lagt til grunn for sitt vernevedtak.

Et spørsmål som dermed reiser seg, er følgende: Hvilke verneverdier finnes i vassdraget?

Dette spørsmålet er ikke like enkelt å besvare for alle vassdrag. Det er blant annet to viktige årsaker til at verdiene i våre vernede vassdrag ikke er godt nok kjent:

- De vassdragene som har vernestatus i dag, er valgt ut på grunnlag av faglige vurderinger fra arbeidene med Verneplan I (1973), Verneplan II (1980), Verneplan III (1986) og Verneplan IV (1993). Den faglige innsatsen i planarbeidet var svak i de to første verneplanene, men noe sterkere i de to siste. For en del tidlig vernede vassdrag kan det derfor være stor uklarhet om hva som egentlig er vassdragets verneverdier.
- Vassdragsvernet er et vern mot kraftutbygging. Mange vernede vassdrag er imidlertid blitt gjenstand for andre typer inngrep etter at det ble vedtatt vernet. Det som derfor var regnet som verneverdier ved vernetidspunktet, kan i dag være forsvunnet, ødelagt eller vesentlig forringet som følge av disse inngrepene.

1.1 Vernede vassdrag i Møre og Romsdal

Møre og Romsdal har ca. 5 % (9171 GWh) av landets vannkraftressurser. 59 % av dette er bygd ut, mens ca. 33 % er varig vernet (NOU 1991:12B, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvern avdelinga 1996).

20 vernede vassdrag ligger helt eller delvis innenfor Møre og Romsdal fylke. Det samlede nedbørfeltet utgjør et areal på 4863,83 km², eller omlag 31 % av fylkets landareal. Nedenfor følger enkelte hydrologiske data for de vernede vassdragene i Møre og Romsdal.

Tabell 2 Beskrivende data for vernede vassdrag i Møre og Romsdal (Kilde: REGINE, NVE 1998)

OBJ.NR	VASSDRAG	NEDBØR FELT (km ²)	MIDLERE AVRENN. (l/s/km ²)	MIDL.VA. UTLØPET (l/s)	BERØRTE LANDSKAPSREG. (Elgersma 1996)	BERØRTE VEGETASJONSSONER (Moen 1998)
094/1	Stigedalselva	124.12	67.18	8338	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
097/1	Bondalselva	87.54	67.71	5927	22	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
097/2	Norangselva	46.57	63.40	2952	22	La/Ma/Ha,Sb,Nb
098/1	Bygdaelva	93.96	59.79	5617	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
098/2	Geirangelva	84.89	57.87	4912	16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
099/1	Norddalsvassdraget	104.78	64.92	6802	23	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
100/1	Valldøla	360.08	66.79	24049	23,16	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
100/2	Stordalselva	203.50	60.24	12258	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
101/1	Solnørelva	42.34	54.18	2294	21	Sb,Mb
102/2	Hjelsteinelva	15.30	57.92	886	26	La/Ma/Ha,Sb
103/3	Rauma, Istra	1206.17	36.80	44387	23,22,16,15,11	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb,Bn
104/1	Visa	126.30	57.25	7231	22,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
105/1	Osvassdraget	138.23	46.48	6425	26	Sb,Mb,Nb
109/2	Driva	1510.57	25.15	37990	22,16,15	La/Ma/Ha,Sb,Mb,Nb
111/1	Ålvundelva	199.35	53.86	10737	28,26,22	La/Ma/Ha,Sb,Mb
111/2	Toåa	251.85	59.09	14882	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Nb
111/3	Søya	154.06	53.55	8250	28,26	La/Ma/Ha,Sb,Mb
113/1	Todalselva	46.62	50.55	2357	26,15	La/Ma/Ha,Sb,Bn
115/1	Fuglevågvasstraget	26.59	35.00	931	25	Sb
116/1	Gjelavassdraget	41.01	48.76	2000	25	La/Ma/Ha,Sb

1.2 Bondalselva, generell beskrivelse

Beliggenhet

Vassdraget ligger i indre fjordstrøk på Sunnmøre med utløp i Hjørundfjorden ved Sæbø der Hjørundfjorden deler seg i Norangsfjorden mot vest og Storfjorden mot sør. Nedbørfeltet er 87,5 km² stort, og strekker seg sør- og vestover mot Voldsfjorden/Austefjorden og Volda kommune. Høyeste fjelltopp innenfor nedbørfeltet er Skårasalen med sine 1542 m.o.h.

Vern

Bondalselva ble vernet ved Stortingsvedtak av 6. april 1973, om Verneplan I for vassdrag. «Kontaktutvalget har foreslått vassdraget varig vernet mot kraftutbygging under henvisning til at de kjente utbyggingsinteressene er ubetydelige, mens verneinteressene er vesentlige» (St.prp. nr. 4, 1972-73).

1.2.1 Vannkvalitet

Data for vannkvalitet er hentet fra rapporten "Miljøkartleggingar i vassdrag i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000" (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000).

Tabell 3 Tilstandsklasse for landbrukspåverka vassdrag i Ørsta, 1993 og 1994

I: god II: mindre god III: nokså dårleg IV: dårleg V: meget dårleg

ELV	TILSTANDSKLASSE	
	Groing	Bakteriologi*
Bondalselva, øvre	II-III	III
Bondalselva, nedre	I-II	II

* Tilstandsklasse for bakteriologi er basert på høgest målte verdi i prøveserien pga mindre enn 10 prøver.

I Bondalselva ble forholdene bedre i nedre del av elva enn lengre oppe. Den øvre prøven er tatt ved Rekkedal og den nedre like før utløpet.

1.2.2 Klima

Klimaet er ganske oseanisk med relativt små temperaturforskjeller gjennom året og høy årsnedbør. Månedsmiddeltemperaturen varierer fra 0 til -4 °C i januar og februar, til 10-14 °C i juli og august, avhengig av høyde over havet og avstand fra sjøen (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Årsnedbøren er i underkant av 2000 mm nede ved fjorden, og går over 2500 mm i fjellområdene i vest (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993a). Mai er mest nedbørfattige måned og september den mest nedbørrike (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993b). Det er fra 220 til 240 dager i året med nedbør over 0,1 mm (Førland & Det norske meteorologiske institutt 1993c). Vekstsesongen begynner i nedre deler av nedbørfeltet i siste halvdel av april og avsluttes i siste halvdel av oktober, mens den er vesentlig kortere i fjellområdene (Aune & Det norske meteorologiske institutt 1993b).

1.2.3 Arealopplysninger

Elva renner gjennom jordbruksarealer, og er forbygd over størstedelen av strekningen mellom Videtjørn og utløpet. Mindre sidebekker er for en stor del kanalisert og lagt i rør.

Riksveg 655 går parallelt med og forholdsvis nær elva gjennom hele Bondalen. Vegen er ikke bygd ut i elva, med unntak av rundt de få kryssingspunktene. Det er bygd veg langs de største sidevassdragene inn Kvistaddalen, Rognestøylidalen og Frølandsdalen.

Elva er karakterisert som middels-risiko-elv i forholdet til smitte av *Gyrodactylus salaris* (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998).

Inngrepsfrie naturområder er områder som ligger mer enn én kilometer fra tyngre tekniske inngrep. Disse områdene er igjen inndelt i soner. Inngrepsfri sone 2 (1-3 km fra tyngre tekniske inngrep), inngrepsfri sone 1 (3-5 km fra tyngre tekniske inngrep) og villmarkspregede område (mer enn 5 km fra tyngre tekniske inngrep).

Arealstatistikk fra DN (Direktoratet for naturforvaltning 1998) viser at 12 % av landarealet er villmarkspregede områder. I Sør-Norge har omfanget av slike områder blitt redusert fra 27 % i 1900 til 5 % i 1994.

De innerste og høyest liggende partiene av Bondalens nedbørfelt ligger innenfor inngrepsfri sone 2. Dette er illustrert på eget kart bak i rapporten.

2.0 PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN

2.1 Bondalselva

Sunnmøre er i geologisk forstand sammensatt av tre ulike landskapselementer; et vestlig lavland, daler og fjorder og et alpint fjell-landskap (Follestad mfl. 1994).

Lavlandet er der folk flest bor i dag. Det tilhører strandflaten, en usammenhengende brem som strekker seg fra Vestlandet til Troms. Sannsynligvis er strandflaten utviklet gjennom flere perioder med kaldt klima og intens frostforvitring i tidevannssonen i løpet av de siste 2-3 mill. årene. Etter breavsmeltingen og strandforskyvningen som fulgte, er deler av strandflaten blitt tørt land.

Dalene og fjordene som strekker seg fra kyst til høyfjell, kan deles i to grupper. De nordvestrettede sprekkedalene/-fjordene er som regel lange, trange og har markerte tverr- og lengdeprofiler. De nordøstrettede strøk- og foldedalene/-fjordene er gjerne mindre tydelige og gjennomskjæres ofte av de førstnevnte.

Det alpine fjellplatået finnes i de indre områder av fylket. De alpine formene er resultatet av erosjon fra tidlige botnbreer i bratte fjordsider før fjordene ble mer eller mindre fylt av innlandsis under istidene.

Bondalselva ligger i den skarpe overgangen mellom dal- og fjordlandskapet og det alpine fjellplatået innenfor. Landskapet innenfor regionen (Vanylven, Volda, Ørsta, Sykkylven) er preget av dype daler og fjorder som skjærer seg inn i det mektige fjellmassivet. Et stort antall mindre daler og botner er med på å skape et utpreget alpint landskap med høye fjell og tinderekker. Bondalselva er nok noe mindre karakteristisk for denne beskrivelsen enn områdene lenger øst, og mer kjennetegnet av de slakere dal- og fjordsidene dekket av mektige moreneavsetninger avsatt under siste istid. Enkelte steder kan massene være opp til flere titalls meter tykke i Bondalen, og i bratte dalsider er disse avsetningene utsatt for utglidninger og jordskred. Skredavsetninger dannet av steinsprang, løsmasseskred og snøskred er en dominerende løsmassetype i nedbørfeltet.

Under en kald periode for 11.000 – 10.000 år siden (Yngre Dryas) ble det dannet et stort antall botnbreer i fjellområdene. De lokale breene som utviklet seg i høyfjellsområdene sendte flere steder breutløpere helt ut til fjorden hvor det ble bygd opp store deltaavsetninger og randmorener. Et slikt stort delta finner en blant annet ved Holeelva i Bondalen.

En gammel strandlinje, dannet under den tusen år lange klimaforverringen for 10 – 11.000 år siden, sees som en smal hylle i nedre deler av Bondalen. Den består hovedsakelig av løsmasser, også sprengt stein og flate steinheller som kan tilskrives en intens frostsprengning under denne kalde perioden.

2.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

P1 Fjellskred/steinbre, Klokkurddalen

Dette er en smal blokkrik avsetning som finnes i en lengde på om lag 1 km. Det er en smal ryggform med svært store steinblokker. Den er tolket til å være primært dannet av et stort fjellskred, men som kan ha gått ut på og blitt flyttet på av en isbre. Dette er etter det vi kjenner til, en enestående avsetningstype på Vestlandet. Området er svært lett tilgjengelig (Blikra 1999).

P2 Skredvifte, Skondalen

Ved utløpet av Skondalen ligger en av de største skredviftene i regionen. Den er i hovedsak dannet av ulike typer snøskred. Snøskredene løsner i den store botnen under Litledalshornet, og snøskredene her er noen av de største en kjenner til i Norge (Blikra 1999).

P3 Randmorene, Olavsdalen

En fin randmorene som ligger i utløpet av Olavsdalen. Denne er dannet under den kalde perioden for 10 til 11.000 år siden. Flott område som blir mye brukt til turer/kulturvandring (Blikra 1999).

P4 Fjellskred, Kvistaddalen

Et stort fjellskred har krysset dalen i en breidde på om lag 250 m. Skredet ble utløst under Langhornet. Store steinblokker ligger i overflata (Blikra 1999).

P5 Randmorene, Frølandsdalen

En stor randmorene krysser dalen. Lokalmorene er avsatt fra en relativt stor isbre som kom ned Frølandsdalen i Yngre Dryas (10 til 11.000 år siden). Lenger oppe i dalen finner en også svake langsgående rygger eller striper i løsmassene som viser hvordan breen har beveget seg. (Blikra 1999).

P6 Morenerygg, Høgreset

En flott morenerygg ligger på passpunktet mellom Litledalen og Aklestaddalen. Den er avsatt av en bre som lå i Akslestaddalen (Blikra 1999).

P7 Sandur/delta, Holen

En stor vifte av sand og grus som er dannet i forbindelse med breer som lå i fjellområdet under Grøtdalstindan og Høgrestind (Blikra 1999).

Gradering av verdi

Tabell 4 Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADE RING	HOVEDKRITERIUM					STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H02	H03	H04	H05	S01	S02	S03	S04
P1	Fjellskred/steinbre, Klokkurddalen	N					X			X	
P2	Skredvifte, Skondalen	R					X				
P3	Randmorene, Olavsdalen	L		X							
P4	Fjellskred, Kvistaddalen	L					X				
P5	Randmorene, Frølandsd.	L		X							
P6	Morenerygg, Høgreset	R		X							
P7	Sandur/delta, Holen	L					X				

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H01	Urørthet
H02	Historisk dokument
H03	Variasjon og mangfold
H04	Representativitet
H05	Sjeldenhet, egenverdi

STØTTEKRITERIER

S01	Sårbarhet
S02	Del av system
S03	Forsknings- og pedagogisk verdi

Referert og aktuell litteratur

Kart

Blikra, L. H. u.a. *Hjørundfjord. Kvartærgeologisk kart 1219 III M1:50.000*. Manuskart. Norges geologiske undersøkelse.

Follestad, B.A., Larsen, E., Longva, O., Anda, E., Sønstegaard, E., Reite, A. & Aa, A.R. 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse*. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Litteratur

Blikra, L.H. 1999. Kvartærgeologiske kvaliteter langs Bondalselvas nedbørfelt. Notat. NGU. 2s + kart.

Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning*. DN-rapport 1992-7. 192s.

Erikstad, L. & Hardeng, G., 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a. *Utskrift fra Naturbasen. Ørsta kommune.*

Marker, E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster.* Miljøverndepartementet.

NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden.* Nordiska ministerrådet. 289s.

Sollid, J.L. & Sørbel, L. 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge.* Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

3.0 BIOLOGISK MANGFOLD

3.1 Bondalselva

Nedre deler av vassdraget ligger i naturgeografisk region 37f, Vestlandets løv- og furuskogsregion, underregion Nordfjord og Sunnmøres fjordstrøk, mens fjellområdene hører til region 35e, Møretindene (Nordisk ministerråd 1984). Vassdraget ligger hovedsaklig i oseanisk vegetasjonsseksjon, men deler av fjellområdene i vest kommer trolig over i sterkt oseanisk seksjon (Moen 1998). Vegetasjonsregionene spenner fra sørboreal i låglandet nærmest fjorden, via skogkledte partier i mellom og nordboreal og opp til alpin region på snaufjellet (Dahl mfl. 1986).

Vassdraget er nå overveiende skogkledt under 600 m.o.h. Det meste er lauvskog med boreale treslag som bjørk, gråor og osp. I tillegg er det en del granplantefelt, mens naturlig furuskog opptrer mer sparsomt, i første rekke i vestre deler av dalføret. Varmekjær skog med edellauvtrær forekommer bare fragmentarisk nær dalbunnen i nedre deler av dalføret. Vegetasjonstypene er noe mangelfullt kjent, men det ser ut til å være relativt mye fattige og middels rike typer (blåbærmark, bregnemark), men trolig er det også noe høgstaude- og lågurtskog. Særlig langs nedre deler av elva har det tidligere vært en del flommarksskog av gråor-heggeskogstypen, men denne er helt eller delvis ødelagt som følge av forbygninger og oppdyrking. Dalføret har i lang tid vært til dels intensivt utnyttet, og trolig har det i perioder vært lite skog igjen som følge av hardt beite og uttak av ved og tømmer (samt naturlige snøskred). Skogen har gradvis kommet tilbake i løpet av dette århundret, men den er fortsatt relativt ung og mange steder er det første generasjonsskog, bl.a. med pionersamfunn av gråor på gjengroende beitemarker. Skogbruksaktivitetene virker fortsatt ganske begrenset og omfatter trolig i første rekke en del veduttak i nedre deler av liene.

Dalbunnen i hoveddalføret og delvis nedre deler av lisidene er stort sett oppdyrket, mens det bare et par små felt i de to sidedalene på sørsida. Det meste er artsfattige kulturenger på pløyd og gjødslet mark, men i lisidene er det igjen en del lite jordbearbeidet beitemark som muligens også lokalt er blitt lite gjødslet. En truet kulturlandskapsart som solblom var tidligere kjent fra dalføret, men er muligens forsvunnet nå (Jordal & Gaarder 1998).

Den omfattende forbygningen av elva i hoveddalføret har gjort at elva har lite varierte miljøer nå. Den er stort sett utrettet og steinsatt uten særlig vegetasjon eller flommarksmiljøer. Sidevassdragene er mindre berørt, men er forholdsvis små, rasktstrømmende og gir lite grunnlag for flommarker. Øverst i hoveddalen og i Rognestøydalen ligger det enkelte mindre tjern og myrområder (Videtjørna og Rognestøylsvatna) og det er også et par små tjern på snaufjellet på sørsida av Bondalen. Hele hovedelva inn til Videtjørna og sideelva til Rognestøylsvatna er laks- og sjøaureførende. De viktigste oppvekst- og gyteområdene ligger mellom Årsetbrua opp til Videtjørna og fra Slettedal opp til Rognestøylsvatna (H. Strand pers. medd.).

Vegetasjonen på snaufjellet er lite kjent, men består trolig hovedsaklig av fattige plantesamfunn.

3.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

B1 Videtjørna

Dette er et grunt, ganske lite vatn som er omkranset av noe myr. Lokaliteten er viktig for våtmarksfugl, både som hekkeplass (bl.a. for toppand) og til næringsøk (f.eks. sangsvaner høst og vår).

B2 Videtjørnelva

Bekken er leveområde for elvemusling (arten finnes fra tjernet og i hvert fall til litt nedenfor brua over til Eide). Elva er litt påvirket av eldre forbygninger/senkninger på strekningen.

B3 Rognestøylsvatna

Dette er to sammenhengende vatn omgitt av bjørkeskog og litt myr. Lokaliteten har trolig noe betydning som rasteplass for våtmarksfugl som skal hekke i nærliggende fjellområder, samt som hekkeplass.

B4 Bondalselva - utløpet

Det er ikke kjent biologiske verdier knyttet til deltaet. Deltaet er nevnt av Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune (1992), og ble befart både under verneplanarbeidet for havstrand i Møre og Romsdal (Holten mfl. 1986) og av Gaarder (i 1999), uten at det ble funnet grunnlag for å undersøke lokaliteten nærmere. Deltaet er i all hovedsak utfyllt og har begrenset med havstrandmiljøer tilbake. Det synes derfor ikke å være faglig grunnlag for å gi lokaliteten regional verdi.

Gradering av verdi

Tabell 5 Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADE RING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITERIUM		
NR.	NAV N PÅ LOKALITET		H01	H03	H05	H06	S03	S04	S05
B1	Videtjørna	L	x		x	x		x	
B2	Videtjørnelva	R			x	x			
B3	Rognestøylsvatna	L	x					x	
B4	Bondalselva - utløpet	-							

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (-)

HOVEDKRITERIER

H01 Urørhet
H03 Variasjon og mangfold
H05 Sjeldenhet, egenverdi
H06 Sårbarhet

STØTTEKRITERIER

S03 Forsknings- og pedagogisk verdi
S04 Biologisk funksjon
S05 Arealstørrelse

Referert og aktuell litteratur

Kart

Dahl, E., Elven, R., Moen, A. & Skogen, A., 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000*. Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S., 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Arnekleiv, J.V., Moen, A. & Nøst, T. 1986. *Botaniske og zoologiske kunnskaper om vassdrag i Verneplan I og II*. Intern rapport, LFI. Trondheim, mars 1986. 36s.

Beyer, I. & Jordal, J.B. 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Brun, P.F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernavdelinga.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.

Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.

Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning*. DN-rapport 1992-7. 192s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.

Erikstad, L. & Hardeng, G. 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Faugli, P.E. & Gjessing, J. 1983. *Naturfaglige verdier i midlertidig vernede vassdrag*. Det nasjonale kontaktutvalg for vassdragsreguleringer. Rapport nr. 3. 79s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Utskrift fra Naturbasen for Ørsta kommune*.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 13 - 1995. 94s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994*. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre*. Rapport nr. 9 - 1990. 233s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi..* Rapport nr. 1 - 1986. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1982. *Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal fylke*. 224 s-
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993. *Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Høyringsutkast*. Møre og Romsdal fylkeskommune. 24s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Holten, J.I., Frisvoll, A.A. & Aune, E.I., 1986. *Havstrand i Møre og Romsdal*. Økoforsk rapp. 1986: 3A og 3B.
- Jordal J.B. & Gaarder, G. 1998. *Rødlistearter i Møre og Romsdal – planter, sopp og lav*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport 3/98. 109 s.
- Jordal, J.B. & Gaarder, G. 1997. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1995-96*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 97. 178s.
- Korsmo, H. & Svalastog, D. 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. - NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Marker, E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- Moe, B., Korsmo, H. & Svalastog, D. 1992. *Verneplan for barskog. Regionrapport for Vest-Norge*. - NINA Utredning 31:1-114.
- Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 200 s.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser.1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag*. NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.
- St.meld. nr. 62, 1991-92. *Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge*. Miljøverndepartementet. 131s.

4.0 LANDSKAPSBILDE

4.1 Bondalselva

Bondalselva ligger i sin helhet innenfor landskapsregionen «*Vestlandets midtre fjordbygder*», hvor «*landskapskarakteren preges først og fremst av stor variasjonsrikdom og sterke kontraster. De brede fjordløp og de markerte U-daler og alpinformer gir et overveiende storlinjet inntrykk med sterkt aksentuerte landskapsrom*». Bondalselva er representativ for regionen.

Hoveddalføret er flatt, vidt og i hovedsak kulturpåvirket. Hovedelva renner i jevnt fall og i nærmest rett linje fra Videtjern og de 12 kilometrene nordøstover gjennom dyrket mark fram til tettstedet Sæbø. Elva er i stor grad utrettet og forbygd. De mindre sidebekkene er for en stor del lagt i rør.

Tre store sidevassdrag har sine kilder i mektige alpine fjellformasjoner med spisse tårn og stupbratte fjellsider. Disse drenerer gjennom Rognstøydalen, Kvistaddalen og Frølandsdalen. De to førstnevnte står normalt på Bondalen og trenger dypt inn i fjellmassivet sør for denne. Disse ender i markerte dalbotner under tindene. Frølandsdalen kommer inn fra vest og er mindre iøynefallende.

Det har vært drevet setring i sidedalene, og de bygningene som er igjen, vitner om stor skredfare i området. Tette klynger av seterhus er en vanlig form for tilpassing i en region med stor risiko for stein- og snøskred.

4.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

L1 Kvistadjerringane

En særdeles alpin og takkede tinderekke med topper opp i 1542 m.o.h. (Skårsalen). Området har særpreg, selv innenfor landets mest alpine region.

L2 Klovvindane - Kopp hornet

Lokaliteten er begrenset i utstrekning og omfatter en karakteristisk tindeforrasjon som danner en kløyvd enhet.

Gradering av verdi

Tabell 6 Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

LANDSKAPSBILDE		GRAD- ERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITERIUM			
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H06	H07	H08	S06	S07	S08	S09
L1	Kvistadjerringane	R				x	x			
L2	Klovtdane - Kopphornet	L				x	x			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H03 Variasjon og mangfold

H06 Sårbarhet **S07**

H07 Helhet

H08 Inntryksstyrke

STØTTEKRITERIER

S06 Urørthet

Sjeldenhet eller særpreg

S08 Typiskhet

S09 Historisk dokument

Referert og aktuell litteratur

Kart

Blikra, L.H. u.a. *Hjørundfjord. Kvartærgeologisk kart 1219 III M1:50.000*. Manuskart. Norges geologiske undersøkelse.

Follestad, B.A., Larsen, E., Longva, O., Anda, E., Sønstegaard, E., Reite, A. & Aa, A.R. 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse*. Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.

Beyer, I. & Jordal, J.B. 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.

Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning*. DN-rapport 1992-7. 192s.

Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.

Erikstad, L. & Hardeng, G. 1988. *Naturvernrområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a. *Utskrift fra Naturbasen for Ørsta kommune.*

Marker, E. 1977. Landsplanen for verneverdige områder og forekomster. Miljøverndepartementet.

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget.* 117s.

NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.

Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden.* Nordiska ministerrådet. 289 s.

Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge.* NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.

Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag.* NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.

Sollid, J.L. & Sørbel, L. 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge.* Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

5.0 FRILUFTSLIV

5.1 Bondalselva

Friluftslivet i Bondalselvas nedbørfelt har basis i det alpine fjellandskapet og den lakseførende Bondalselva.

Et stort område på nordsida av Bondalseidet opp mot store Blåtind, er et sentralt utfartsområde både for Ørsta og nabokommunene sommer og vinter. Ved Bondalseidet er det skiheis, alpinløyper, turløyper og langrenn/skistadion.

Både Frølandsdalen (nordvestover), Kvistaddalen (sørøstover) og Rognestøydalen (sørøstover) er innfallsporter til lokalt og regionalt viktige friluftslivsområder.

Bondalselva er en attraktiv fiskeelv. I 1999 ble bestanden av laks plassert i kategori 3, sårbar bestand, mens bestanden av sjøaure ble plassert i kategori 4, liten bestand. Sårbar vil si at bestanden er liten på grunn av en ytre trusselsfaktor. Liten bestand er bestander som er små fra naturens side (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999). Oppfisket kvantum er sterkt redusert i løpet av de seneste årene (tabell 7). Likevel var Bondalselva blant de mest produktive på Sunnmøre i 1998.

Tabell 7 Fangstoversikt for Bondalselva i perioden 1989-2000 (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999)

Årstall	Totalt antall kg	LAKS antall kg	SJØAURE antall kg
1988	1800	1700	100
1989	9500	9400	100
1990	7500	7500	0
1991	4000	3850	150
1992	4200	4100	100
1993	1300	1150	150
1994	2100	2100	0
1995	2400	2200	200
1996	800	800	0
1997	550	550	0
1998	850	850	0
1999	1020	668	352
2000	105	101	4

Fisket er alminnelig tilgjengelig gjennom kortsalg på stedet. Det selges utelukkende 6-timers, 4-timers og 3-timers kort,. Nederste strekning er forbeholdt fluefiske. Fiskeperioden er kort, fra 15. juni til 15. juli. Deretter er kun nattfiske etter sjøaure tillatt i en kort periode.

Fiskerne kommer stort sett fra Ålesund-Sunnmøre regionen, men også østlendinger og tilreisende fra Skandinavia og Tyskland kommer igjen år etter år. Disse har gjerne base i egne faste campingvogner på en av campingplassene i Sæbø.

Bondalselva er foreslått vernet som nasjonalt laksevassdrag blant 50 vassdrag totalt (NOU 1999:9). Vassdraget er valgt ut bl.a. med begrunnelse i den tross alt gode laksebestanden i elva.

5.2 Utvalgte lokaliteter

Lokalitetsbeskrivelser

F1 Bondalselva

Bondalselva har vært en meget god smålakselv, men årlig oppfisket kvantum er redusert de senere årene. I dag (1999) fiskes ikke mer enn 10-15 % av det som ble fisket i midten av 70-årene. Fiskeperioden er riktig nok redusert vesentlig (til 1 mnd.), men nedgangen i bestanden er betydelig. Fremdeles er Bondalselva blant de beste lakselvene i fylket (Hjørundfjord Sogelag 1996). Elva er i stor grad forbygd og utrettet. Viktigste gytestrekning er mellom Videtjørn og Rekkedal. Laksetrappen i Haugafossen fungerer ikke tilfredsstillende (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990).

Sør for utløpet er deler av strandarealet lagt ut som friluftsområde (Ørsta kommune 1993).

F2 Rognstøydalen - Skjåstad

"Området ligg lett tilgjengeleg med bilveg heilt inn i dalføret frå to kantar. Bomveg til Rognestøysetra. Dalføret er i dag det viktigaste utfartsområdet for folk frå heile indre Hjørundfjord, og med tilreisande frå Volda, Ørsta og andre stader. Om sumaren er det dagsturar og helgeturar med sportsfiske som er den viktigaste friluftslivsaktivitet. Om vinteren kan rasfare til tider hemme bruken av området" (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a).

F3 Kvistaddalen

"Stort sett urørt fjellområde i storartet natur. Dalen er omgitt av ei rekke imponerende tindar, særleg mot aust. Hovudtilkomst frå Kvistad, Bondalen. Turløype over til Skår ved Hjørundfjord. Mest brukt av lokalbefolkningen, men også av tilreisande" (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a).

F4 Bondalseidet ski og friluftssenter

Skianlegg med stolheis, skitrekk og barnetrekk. Lysløype for langrenn og alpint. Mye brukt startpunkt for hanggliding og paragliding. Servering. (Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.). Det foreligger vedtak (juli -99) om å utarbeide kommunedelplan for Bondalseidet som grunnlag for reguleringsplanarbeidet (skianlegg/hyttebygging). Det er i dag enkelte hytter i området rundt Videtjern og i lia opp mot skianlegget.

F5 Blåtind - Dalagubben

Stort fjellparti på nordsida av Bondalen. Alpine former, særlig i østlige deler med Dalagubben (1344 m.o.h.) sentralt i området. Viktige turtraséer mellom Frøland og Myklebust og fra Holen og nordover gjennom Aklestaddalen. Traséen fra Holen og inn Litledalen er tyngre og mindre egnet vinterstid.

F6 Olavsdaalen

Det er ryddet en sti opp Olavsdaalen, og turen annonseres som kulturtur. Det fortelles et sagn om Olav den Hellige fra stedet.

F7 Hjørundfjord Camping

11 velutstyrte hytter, 5 båter til utleie, servicebygg og kiosk. I dag huser campingplassen 56 faste campingvogner, og totalt har plassen kapasitet til omlag 250 personer (Torbjørn Slettedal). Sesongen er fra 15. juni til 1. august med topp under laksefisket. Noe besøk i påsken.

F8 Bondalen Camping

10 hytter med til sammen 40 senger, 50 faste campingvogner og forøvrig god kapasitet. Servicebygg og kiosk. Faste gjester fra regionen representerer hovedbruken (Bjørn Urkegjerde). Campingplassen ligger nær utløpet av Bondalselva.

Gradering av verdi

Tabell 8 Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

FRILUFTSLIV		GRADERING	HOVEDKRITERIUM				STØTTEKRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H01	H09	H10	H11	S10	S11
F1	Bondalselva	N			X	X	X	
F2	Rognstøydalen – Skjåstad	R			X	X	X	
F3	Kvistaddalen	L		X				X
F4	Bondalseidet ski og friluftssenter	R			X	X	X	
F5	Blåtind – Dalagubben	R	X	X				X
F6	Olavsdalen	L		X	X			X
F7	Hjørundfjord Camping	R			X	X	X	
F8	Bondalen Camping	R			X	X	X	

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (–)

HOVEDKRITERIER

H01 Urørthet
H09 Opplevelse
H10 Egnethet
H11 Dagens bruk

STØTTEKRITERIER

S10 Tilgjengelighet
S11 Natur- eller kulturkvaliteter

Referert og aktuell litteratur

Kart

Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94*. Statens kartverk.

Litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernvedelings rapport nr. 6 - 1994. 125s.

- Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.
- Beyer, I. & Jordal, J.B. 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning*. DN-rapport 1992-7. 192s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Erikstad, L. & Hardeng, G. 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999. *Status for lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal 1999*. Rapport 2000: 1. 175s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a. *Utskrift fra Naturbasen for Ørsta kommune*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1997. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1996*. Rapport nr. 1 - 1997. 233s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994*. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre*. Rapport nr. 9 - 1990. 233s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.
- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag*. NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.
- Ørsta kommune 1993. *Reguleringsplan Sæbbø*.

6.0 KULTURMINNER

6.1 *Bondselva*

Jordbruksdrift preger hele Bondalen fra Videtjørn øverst i dalen og ned til utløpet i Sæbø. Sidebekkene er for en stor del lagt i rør eller kanalisert, og hovedløpet er forbygd over det meste av strekningen. Kulturmiljøene er konsentrert til enkeltgårdsbruk i Bondalen med egen sag, kvern, smie osv., samt tradisjonelle setermiljøer. Setrene er samlet i grupper på opptil 10 sel som en tilpasning til den store skredfaren i området. Dette er et karakteristisk trekk for hele den apine regionen, og av SEFRAC-registreringene kan det leses at flere setre og gårdsbruk er tatt av fonn innenfor nedbørfeltet.

Det er trolig registrert bogastiller/fangstanlegg i fjellet nord for Bondalen. Det vil bli gjennomført en registrering ved fylkesarkeologen i nær fremtid (Gunnar Wangen pers. medd. juni 1999) Det er forøvrig registrert 4 automatisk fredede fornminner fra før 1537 i nedbørfeltet. Dette er alle gravrøyser fra jernalder (Fett 1950).

6.2 *Utvalgte lokaliteter*

Lokalitetsbeskrivelser

K1 Rognestøylsætra

(SEFRAC 1520-023-055)

Det sørligste selet i gruppen som utgjør Rognestøylsætra er bevart som kulturminne. De øvrige er rene fritidsboliger hvor det er vanskelig å se rester etter opprinnelig bygningsmasse. Selet ble satt opp i perioden 1800-99, og framstår som godt vedlikeholdt og i god stand. Kulturmiljøet taper kvalitet ved nærheten til fritidsboliger i vekslende utførelse.

K2 Risesætra

(SEFRAC 1520-023-028, -029, -030, -031, -032, -033, -034, -035, -036, -037, -038, -039, -040, -041)

En stor gruppe av sel i tett formasjon. Det var tidligere to parallelle rekker med bygningene liggende på tvers av dalretningen. I dag står 7 bygninger igjen og danner en mindre ordnet struktur. Bygningene er fra 1800-tallet, og i varierende forfatning. Bygningene benyttes som fritidsboliger i dag.

K3 Rekkedalsætra

(SEFRAC 1520-023-042, -043, -044, -045, -046, -047, -048, -049, -050, -051, -052, -053, -054)

En stor gruppe av sel i tett formasjon. Det var tidligere to parallelle rekker med bygningene liggende på tvers av dalretningen. I dag står enkelte bygninger igjen og danner en mindre ordnet struktur. Bygningene er fra 1800-tallet, og i varierende forfatning. Bygningene benyttes som fritidsboliger i dag.

K4 Kvernhus, Aksla

(SEFRAC 1520-023-002)

Et kvernhus bygd antakelig i 1914. Bygningen er i forfall.

K5 Kvistadsætra

(SEFRAK 1520-022-052, -053, -054, -055)

Kvistadsætra framstår som fritidsbolig med uthus. Det er bare ruiner igjen av de opprinnelige selene.

K6 Ruin etter sel, Kvistaddalen

(SEFRAK 1520-022-032, -033)

Bare ruiner står igjen etter sel fra 1800-tallet.

K7 Kvernhus/smie, Tvergrov

(SEFRAK 1520-023-011)

Et kvernhus, bygd på 1800-tallet, er i god stand, og bare vanlig vedlikehold trengs.

K8 Ruin kvernhus, Tvergrov

(SEFRAK 1520-023-012)

Ruiner etter et kvernhus, bygd på 1800-tallet.

K9 Kvernhus, Valset

(SEFRAK 1520-023-007)

Kvernhuset er bygd i perioden 1750-75, og er i god stand.

K10 Kvernhus, Tryset

(SEFRAK 1520-023-043)

Kvernhuset er bygd i siste halvdel av 1800-tallet, og er i god stand.

K11 Frølandsætra

(SEFRAK 1520-022-048, -049, -050, -051).

Fire sel, hvorav tre murer og en bygning i god stand (051). En av bygningene ble tatt av fonn i 1950-årene.

K12 Gravrøys, Valset

Røysa, datert til jernalder, er om lag 15 m i tverrmål, og om lag 2 m høy. Røysa er bygd av stein og steinblokker som dels stikker fram i dagen. Røysa er relativt klart avgrenset og godt synlig i terrenget (Fett 1950).

K13 Gravhaug, Prestemarka

Røysa, datert til jernalder, er om lag 8 m i tverrmål, og om lag 0,75 m høy. Haugen er fullstendig graskledt. Røysa er relativt godt synlig i terrenget (Fett 1950).

K14 Gravrøys "Kapteinshaugen"

Røysa, datert til "trolig jernalder", er om lag 12 m i tverrmål, og om lag 2 m høy. Haugen er fullstendig graskledt. Røysa er godt synlig i terrenget (Fett 1950).

K15 Gravhaug, Hustad

Røysa, datert til yngre jernalder, er om lag 17 m i tverrmål. Haugen ble åpnet, men senere restaurert (1967). Det ble gjort funn av en mannsgrav med beisel, sigd, jern, tre m.m. (Fett 1950)

Gradering av verdi

Tabell 9 Tabellarisk oversikt over lokaliteter, verdigradering og kriteriebruk

KULTURMILJØER		GRADE RING	HOVEDKRITERIUM				STØTTE KRITER.	
NR.	NAVN PÅ LOKALITET		H03	H04	H05	H12	S12	S13
K1	Rognestøylsætra	—		X				
K2	Risesætra	—		X				
K3	Rekkedalsætra	—		X				
K4	Kvernhus, Aksla	—		X				
K5	Kvistadsætra	—		X				
K6	Ruin etter sel, Kvistaddalen	—		X				
K7	Kvernhus/smie, Tvergrov	—		X				
K8	Ruin kvernhus, Tvergrov	—		X				
K9	Kvernhus, Valset	—		X				
K10	Kvernhus, Tryset	—		X				
K11	Frølandsætra	—		X				
K12	Gravrøys, Valset	—			X			
K13	Gravhaug, Prestemarka	—			X			
K14	Gravrøys "Kapteinshaugen"	—			X			
K15	Gravhaug, Hustad	—			X			

NR. Refererer til lokalitetens nummer på kartet bak i rapporten

GRADERING Angir lokalitetens verdi etter en samlet vurdering av hvilke hoved- og støttekriterier som er gjeldende. Gradering skjer etter en 4-delt skala:

- Nasjonalt viktig verdi (N)
- Regionalt viktig verdi (R)
- Lokalt viktig verdi (L)
- Ikke angitt verdi (—)

HOVEDKRITERIER

H03 Variasjon og mangfold
H04 Representativitet
H05 Sjeldenhet, egenverdi
H12 Pedagogisk verdi

STØTTEKRITERIER

S12 Bruksverdi
S13 Symbolverdi, identitetsverdi

Referert og aktuell litteratur

Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.

Beyer, I. & Jordal, J.B. 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

Fett, P. 1950. Førhistoriske minne på Sunnmøre, Hjørundfjord prestegjeld.

Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

Møre og Romsdal fylkeskommune, Kulturavdelinga 1999. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*.

Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag*. NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.

7.0 AKTUELLE TRUSLER

Bekken med elvemusling nedenfor Videtjørna har vært utsatt for en del næringstilsig fra landbruket tidligere, og mottar trolig fortsatt en del. Dette truer både eksisterende restbestand av arten og forhindrer den fra å reetablere seg nedover i vannløpet.

Laksebestanden er i negativ utvikling, og lokalt er lakselus og fysiske inngrep i vassdraget pekt på som viktige årsaker. Forslag om å gi Bondalselva status som nasjonalvassdrag kan være en utløsende faktor for å gå nærmere inn i disse problemstillingene. Elva er samtidig karakterisert som middels-risiko-elv i forholdet til smitte av *Gyrodactylus salaris* (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998).

8.0 LITTERATUR

Kart

- Aune, B. & Det norske meteorologiske institutt, 1993a. *Månedstemperatur 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.6, Statens kartverk.
- Aune, B. & Det norske meteorologiske institutt, 1993b. *Årstider og vekstsesong 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.7, Statens kartverk.
- Blikra, L.H. u.a. *Hjørundfjord. Kvartærgeologisk kart 1219 III M1:50.000.* Manuskart. Norges geologiske undersøkelse.
- Dahl, E., Elven, R., Moen, A. & Skogen, A. 1986. *Vegetasjonsregionkart over Norge 1:1500000.* Nasjonalatlas for Norge. Statens kartverk.
- Follestad, B.A., Larsen, E., Longva, O., Anda, E., Sønstegeard, E., Reite, A. & Aa. A.R. 1994. *Løsmassekart over Møre og Romsdal fylke M 1:250 000. Beskrivelse.* Norges geologiske undersøkelse. Skrifter 112. 52s.
- Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt, 1993a. *Årsnedbør 1:2 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.1, Statens kartverk.
- Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt, 1993b. *Månedsnedbør 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.2, Statens kartverk.
- Førland, E. & Det norske meteorologiske institutt, 1993c. *Nedbørhyppighet 1:7 mill.* Nasjonalatlas for Norge, kartblad 3.1.3, Statens kartverk.
- Statens kartverk - Miljøenheten 1998. *Inngrepsfrie naturområder i Møre og Romsdal 1988-94.* Statens kartverk.

Litteratur

- Aksdal, S. 1994. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap i Møre og Romsdal.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 6 - 1994. 125s.
- Arnekleiv, J.V., Moen, A. & Nøst, T. 1986. *Botaniske og zoologiske kunnskaper om vassdrag i Verneplan I og II.* Intern rapport, LFI. Trondheim, mars 1986. 36s.
- Asheim, V. 1993. *Håndbok i landskapskartlegging.* Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 29s.
- Beyer, I. & Jordal, J.B. 1995. *Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap. Tilleggsregistreringar 1995.* Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Miljøvernavdelinga rapport nr. 15 - 1995. 45s.

- Blikra, L.H. 1999. *Kvartærgeologiske kvaliteter langs Bondalselvas nedbørfelt*. Notat. NGU. 2s + kart.
- Brun, P.F. 1992. *Overvaking av fjordar og vassdrag i Møre og Romsdal 1989-91*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Miljøvernavdelinga.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Inngrepsfrie naturområder i Norge. Registrert med bakgrunn i avstand fra tyngre tekniske inngrep*. DN-rapport 1995-6. 39s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1995. *Oversikt over norske vassdrag med laks, sjøaure og sjørøye pr. 1. januar 1995*. Utskrift fra lakseregisteret. DN-notat 1995-1. 104s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Barskog i Vest-Norge. Utkast til verneplan*. DN-rapport 1992-9. 120s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1992. *Verneplan I og II for vassdrag. En oversikt over kunnskapsnivået innenfor naturfag og friluftsliv. Verneplanens regionvise dekning*. DN-rapport 1992-7. 192s.
- Direktoratet for naturforvaltning 1991. *Register over inngrep i verna vassdrag*. DN-notat 1991-7. 10s.
- Erikstad, L. & Hardeng, G. 1988. *Naturvernområder i Norge*. Miljøverndepartementet. Avdelingen for naturvern og friluftsliv. Rapport T-713. 147s.
- Fett, P. 1950. Førhistoriske minne på Sunnmøre, Hjørundfjord prestegjeld.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 2000. *Miljøkartleggingar i vassdrag i Møre og Romsdal pr. 01.01.2000*. Rapport 2000: 03. 123s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999. *Status for lakseførande vassdrag i Møre og Romsdal 1999*. Rapport 2000: 1. 175s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999. *Utskrift fra Naturbasen for Ørsta kommune*.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1998. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1997*. Rapport nr. 1 - 1998. 255s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1996. *Utkast til verneplan for havstrand og elveos i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 13 - 1995. 94s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1995. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal. 1994*. Rapport nr. 6 - 1995. 271s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1992. *Utkast til verneplan for edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 10 - 1992. 118s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1991. *Verneverdig edellauvskog i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 5 - 1991. 101s.

- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Spørreundersøkelse blant jegere i Møre og Romsdal*. Rapport nr. 8 - 1990. 19s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990. *Undersøkelser vedrørende lakseparasitten gyrodactylus salaris i Møre og Romsdal i 1988 og 1989. Del Sunnmøre*. Rapport nr. 9 - 1990. 233s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1988. *Utkast til verneplan for myr*. 143s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1986. *Myrområde med regional og lokal verneverdi*.. Rapport nr. 1 - 1986. 79s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1982. *Utkast til verneplan for våtmarksområde i Møre og Romsdal fylke*. 224s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune 1993. *Fylkesdelplan for elveoslandskap i Møre og Romsdal. Høringsutkast*. Møre og Romsdal fylkeskommune. 24s.
- Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Fylkesveterinæren for Møre og Romsdal 1993. *Helsestatus i lakseførende vassdrag i Møre og Romsdal*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, rapport nr. 8 - 1993. 20s.
- Holten, J.I., Frisvoll, A.A. & Aune, E.I. 1986. *Havstrand i Møre og Romsdal*. Økoforsk rapp. 1986: 3A og 3B.
- Jordal, J.B. & Gaarder, G. 1999. *Biologiske undersøkingar i kulturlandskapet i Møre og Romsdal i 1992-98. Samlerappport*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Landbruksavdelinga. Rapport nr. 1 - 99. 278s.
- Jordal, J.B. & Gaarder, G. 1998. *Rødlistearter i Møre og Romsdal – planter, sopp og lav*. Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga. Rapport 3/98. 109 s.
- Korsmo, H. & Svalastog, D. 1997. *Inventering av verneverdig barskog i Møre og Romsdal*. - NINA Oppdragsmelding 427:1-106.
- Lindstrøm, E-A., Relling, B., Brettum, P. og Romstad, R. 1996. *Overvåking av små og mellomstore landbruksforurensede vassdrag i Møre og Romsdal. Undersøkelser i 1994*. Norsk inst. for vannforskning, NIVA rapport lnr 3449-96
- Lindstrøm, E-A. og Relling, B. 1994. *Overvåking av små og mellomstore landbruksforurensede vassdrag i Møre og Romsdal. Undersøkelser i 1994*. NIVA rapport lnr 3449-96.
- Marker, E. 1977. *Landsplanen for verneverdige områder og forekomster*. Miljøverndepartementet.
- Miljøverndepartementet 1994. *Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4. Sluttrapport fra det sentrale utvalget*. 117s.

- Moe, B., Korsmo, H. & Svalastog, D. 1992. *Verneplan for barskog. Regionrapport for Vest-Norge*. - NINA Utredning 31:1-114.
- Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 200 s.
- Moen, A. 1984. *Myrundersøkelser i Møre og Romsdal i forbindelse med den norske myrreservatplanen*. Rapp. Bot. Ser.1984-85. Det Kgl. norske videnskabers selskab, Museet. Universitetet i Trondheim. 105s.
- Møre og Romsdal fylkeskommune, Kulturavdelinga 1999. *Utskrift fra SEFRAK-registeret*.
- NIJOS 1998. *Landskapsregioner i Norge. Landskapsbeskrivelser*. Norsk institutt for jord- og skogkartlegging. 51s.
- Nordisk ministerråd 1984. *Naturgeografisk regioninndeling av Norden*. Nordiska ministerrådet. 289 s.
- Norges offentlige utredninger 1986. *Ny landsplan for nasjonalparker*. NOU 1986:13. Universitetsforlaget. 103s.
- Norges offentlige utredninger 1980. *Naturvern i Norge*. NOU 1980:23. Universitetsforlaget. 147s.
- Norges offentlige utredninger 1976. *Verneplan for vassdrag*. NOU 1976:15. Universitetsforlaget. 150s.
- Sollid, J.L. & Sørbel, L. 1981. *Kvartærgeologisk verneverdige områder i Midt-Norge*. Miljøverndepartementet. Rapport T-524. 207s.

9.0 METODE

9.1 Fremgangsmåte

Det er utarbeidet faglige kriterier for hvordan verneverdiene skal måles og karakteriseres i arbeidet med å ajourføre oversikten over verneverdiene (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energiverk 1998). Verdiene er knyttet til følgende tema

- prosesser og former skapt av is og vann
- biologisk mangfold
- landskapsbilde
- friluftsliv
- kulturminner

Datainnsamling

Innsamling av data har vært konsentrert om det som allerede finnes av dokumentasjon. Lokale kontaktpersoner er benyttet, og det er i tillegg gjennomført enkelte nye registreringer.

Litteratur

Eksisterende dokumentasjon er innhentet fra arkiv, bibliotek og elektroniske databaser hos forvaltningsmyndigheter og faginstitusjoner.

Enkelte vassdrag i fylket er behandlet i prosjektet «Differensiert forvaltning av verna vassdrag» (Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrags- og energidirektorat 1995). En stor andel av de vernede vassdragene er dessuten tidligere vurdert for utbygging, og av den grunn oppfanget i prosjektet «Samlet plan for vassdrag» (Miljøverndepartementet 1984). Begge prosjekt dokumenterer verdier i vassdrag.

Lokalt finnes dokumentasjon fra prøvafiske, jakt- og fiskekortsalg, belegg på hytter, bomavgifter, m.m. Lokale historielag, ornitologiske, botaniske og entomologiske foreninger og andre kan ofte sitte inne med dokumentasjon fra vernelokaliteter, eller forslag til slike.

Møte med kommunen

Det har vært arrangert et møte med vertskommunen for vassdraget. Hensikten med møtet har dels vært å informere om registreringsarbeidet og dels å innhente informasjon om aktuelle verdifulle lokaliteter innenfor vassdraget.

Egne registreringer

Prosjektarbeiderne Geir Gaarder og Morten W. Melby har utført egne registreringer i vassdraget. Feltningsatsen har hatt et beskjedent omfang, mellom 2 og 5 dager pr. vassdrag.

Kartfesting

Hver lokalitet er kartfestet. Denne rapporten har et kartvedlegg for hvert fagtema som dekker hele nedbørfeltet. Lokalitetene er digitalisert etter et manuelt tegnet manuskart i målestokk 1:50.000. Grunlaget for digitaliseringen er N50-basen fra Statens Kartverk (lisensnr. LKS82003-O3647).

9.2 Kriteriebruk

Kriteriene brukes for å karakterisere og fange opp de delområder som har spesielle kvaliteter i nedslagsfeltet. Kriteriene er ført opp i tabell 10 etter avsnittet om Graderingsprinsipper, definisjon av kriteriene finnes i veileder for VVV-prosjektet "Dokumenterte verneverdier i vernede vassdrag", foreløpig utgave sept. 1997. Denne finnes bl.a. hos fylkesmannens miljøvernavdeling.

I tillegg brukes kriteriene til å foreslå en gradering av delområdets betydning til nasjonal, regional og lokal målestokk. Noen ganger vil den gjennom VVV-prosjektets foreslåtte verdien for et delområde/objekt falle ut som noe "høyere" sammenlignet med andre verdivurderinger som har vært gjort. I VVV-prosjektet har denne forskjellen vært begrunnet med at de enkelte vernede vassdragene har en egenverdi i nasjonal målestokk, ut fra at de enkelte vassdragene i verneplan I-IV til sammen utgjør en helhet med betydning for å bevare et bredt spekter av norsk vassdragsnatur. Hensikten er at denne graderingen skal gi en pekepinn om delområdets betydning i sammenheng med verneplan for vassdrag I-IV som helhet. For nye VVV-prosjekter fra og med 1999, vil dette graderingsprinsippet evt. bli vurdert på nytt.

De arealer som er pekt ut skal fortrinnsvis være områder med tilknytting til vann, bekker og elver som har betydning for å bevare vassdragsnatur vernet i verneplan for vassdrag I-IV. I tillegg kommer delområder med tilknytning til breer. Dersom enkelte kvaliteter, som ligger utenfor de vassdragsnære arealene, var viktige for at vassdraget ble vernet, så vil også disse kunne tas med i oversikten over verdier.

Graderingsprinsipper

Her er det blitt brukt en standardiseringsmetode som betyr at dersom et delområde kjennetegnes ved at et eller flere av kriteriene kan sies å være oppfylt/tilstede, ifølge definisjon, så vil delområdet også gis en verdi. Verdien bestemmes da ut fra antallet hoved- eller oppfangingskriterier og antallet støttekriterier som kan brukes for å karakterisere delområdets friluft-, naturfaglige eller kulturfaglige kvaliteter.

1 Prosesser og former skapt av vann og is

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, ✓ Alternativt minimum tre hovedkriterier	✓ To hovedkriterier + minimum et støttekriterium	✓ Minimum et hovedkriterium

2 Biologisk mangfold

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier	✓ To hovedkriterier	✓ Minimum et hovedkriterium

3 Landskapsbilde

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Minimum et hovedkriterium med nasjonalt/internasjonalt kjente verdier, ✓ Minimum to hovedkriterier + minimum to støttekriterier	✓ Minimum to hovedkriterier	✓ Minimum et hovedkriterium

4 Friluftsliv

*** <i>Nasjonalt viktig verdi</i>	** <i>Regionalt viktig verdi</i>	* <i>Lokalt viktig verdi</i>
✓ Et eller flere dokumenterte nasjonale/internasjonale verdier, eller ✓ Minimum 2 hovedkriterier + minimum et støttekriterium	✓ To hovedkriterier, eller ✓ Minimum to støttekriterier	✓ Minimum et hovedkriterium ✓ Minimum et støttekriterium

5 Kulturminner

Ikke aktuelt med verdivurdering i VVV-prosjektet, kun registrering.

Tabell 10 Tabellen viser hvilke tema og kriterier som er brukt i VVV-prosjektet

INDELING AV VERNEVERDIER	FAGOMRÅDER BRUKT I VERNEPLAN I-IV	HOVEDKRITERIER	STØTTEKRITERIER
PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN	Geofag Hydrologi Naturvern	H 01 Urørthet H 02 Historisk dokument H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi	S 01 Sårbarhet S 02 Del av system S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi
BIOLOGISK MANGFOLD	Botanikk Ornitologi Ferskvannsbiologi Vilt Fisk Naturvern	H 01 Urørthet H 03 Variasjon og mangfold H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 06 Sårbarhet	S 03 Forsknings- og/eller pedagogisk verdi S 04 Biologisk funksjon S 05 Arealstørrelse
LANDSKAPSBILDE	Friluftsjntresser Geofag	H 01 Urørthet H 06 Sårbarhet H 07 Helhet H 08 Inntrykksstyrke	S 06 Urørthet S 07 Sjeldenhet eller særpreg S 08 Typiskhet S 09 Historisk dokument
FRILUFTSLIV	Friluftsjntresser Jaktjntresser Geofag	H 01 Urørthet H 09 Opplevelse H 10 Egnethet H 11 Dagens bruk	S 10 Tilgjengelighet S 11 Natur- og kulturkvalitet
KULTURMINNER	Kulturvernjntresser	H 03 Variasjon og mangfold H 04 Representativitet H 05 Sjeldenhet, egenverdi H 12 Pedagogisk verdi	S 12 Bruksverdi S 13 Symbolverdi, identitetsverdi

10.0 KART

Kart over varig verna vassdrag i Møre og Romsdal (målestokk, ca 1: 850 000).

Kart nr. 1-6.

Tillatelsesnummer: LKS82003-O3647

Kartene vises i målestokk, ca 1: 71 000

Kart nr. 1 Inngrepsfri natur

Kart nr. 2

PROSESSER OG FORMER SKAPT AV IS OG VANN		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
P1	Fjellskred/steinbre, Klokkurddalen	Nasjonal
P2	Skredvifte, Skondalen	Regional
P3	Randmorene, Frølandsdalen	Lokal
P4	Fjellskred, Kvistaddalen	Lokal
P5	Randmorene, Frølandsdalen	Lokal
P6	Morenerygg, Høgreset	Regional
P7	Sandur/delta, Holen	Lokal

Kart nr. 3

BIOLOGISK MANGFOLD		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
B1	Videtjørna	Lokal
B2	Videtjørnelva	Regional
B3	Rognestøylsvatna	Lokal
B4	Bondalselva (utløp)	-

Kart nr. 4

LANDSKAPSBILDE		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
L1	Kvistadjerringane	Regional
L2	Klovtindane-Kopphornet	Lokal

Kart nr. 5

FRILUFTSLIV		GRADERING
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
F1	Bondalselva	Nasjonal
F2	Rognstøydalen-Skjåstad	Regional
F3	Kvistaddalen	Lokal
F4	Bondalseidet ski- og friluftsentert	Regional
F5	Blåtind-Dalagubben	Regional
F6	Olavsdalen	Lokal
F7	Hjørundfjord Camping	Regional
F8	Bondalen Camping	Regional

Kart nr. 6

KULTURMINNER		IKKE VERDIGRADERT
NR.	NAVN PÅ LOKALITET	
K1	Rognestøylsætra	—
K2	Risesætra	—
K3	Rekkedalsætra	—
K4	Kvernhus, Aksla	—
K5	Kvistadsætra	—
K6	Ruin etter sel, Kvistaddalen	—
K7	Kvernhus/smie, Tvergrov	—
K8	Ruin kvernhus, Tvergrov	—
K9	Kvernhus, Valset	—
K10	Kvernhus, Tryset	—
K11	Frølandsætra	—
K12	Gravrøys, Valset	—
K13	Gravhaug, Prestemarka	—
K14	Gravrøys, ”Kapteinhaugen”	—
K15	Gravhaug, Hustad	—

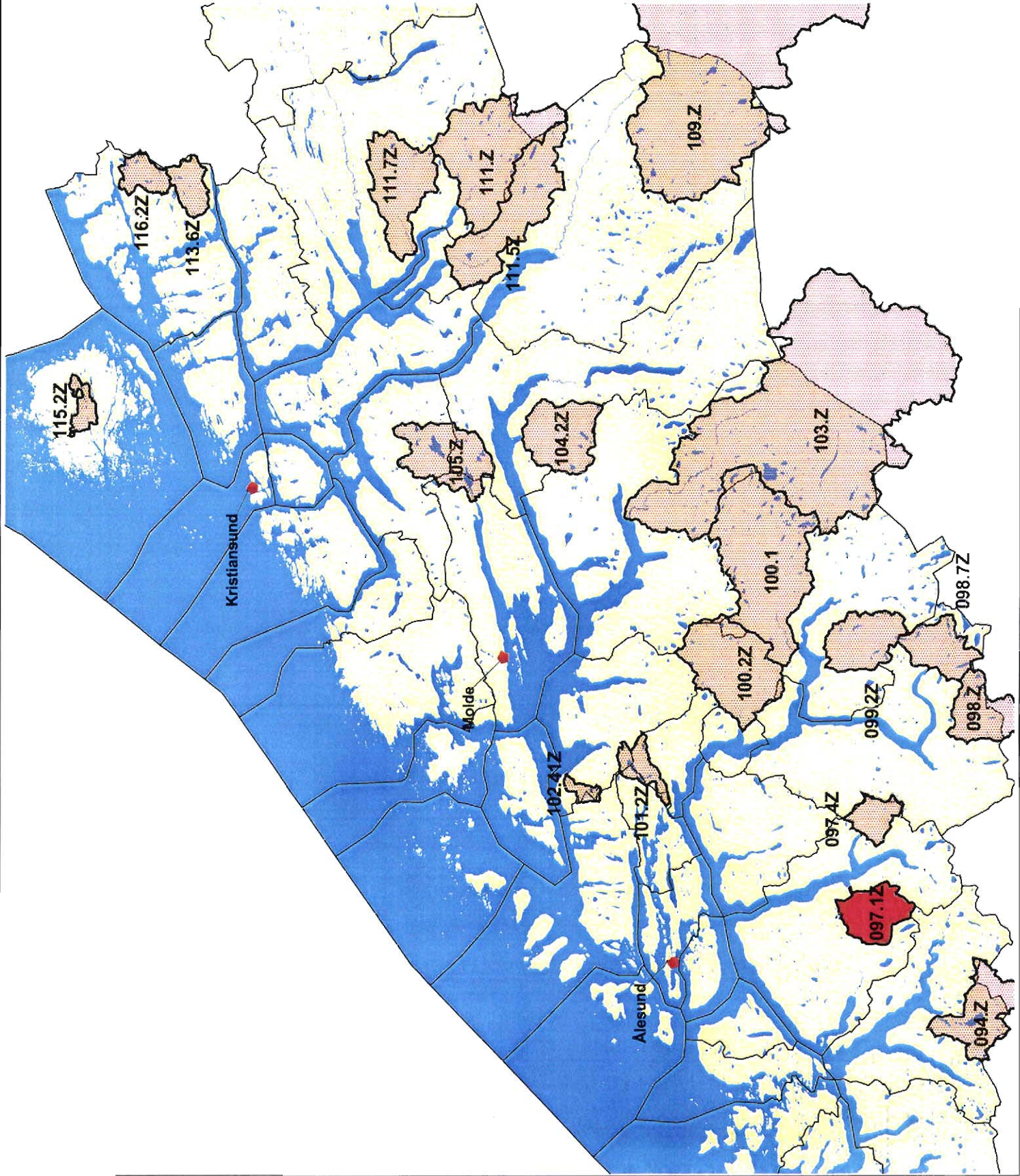
Oversiktskart over
varig verna vassdrag
i Møre og Romsdal

Tegnforklaring

- Nedbørsfelt verna vassdrag
- Bondalselva

Vassdrag	Vassdragsnummer
Fuglevassvassdraget	115.2Z
Karna	103.2
Driva	100.2
Valljåla	100.2
Geltingevassdraget	098.7Z
Norddalsvassdraget	099.2Z
Solnreiselva	101.2Z
Orvasvassdraget	105.2
Norangeselva	097.4Z
Stigordselva	094.2
Byggeselva	098.6Z
Gjalselva	102.41Z
Vissa	104.2Z
Alvundselva	111.5Z
Todalselva (fåa)	111.2
Gjela	116.2Z
Todalsvassdraget	113.6Z
Bondalselva	097.1Z
Sjordalselva	100.2Z
Søya	111.7Z

Grunnkart: N250 kartdata.
Dato: 22.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

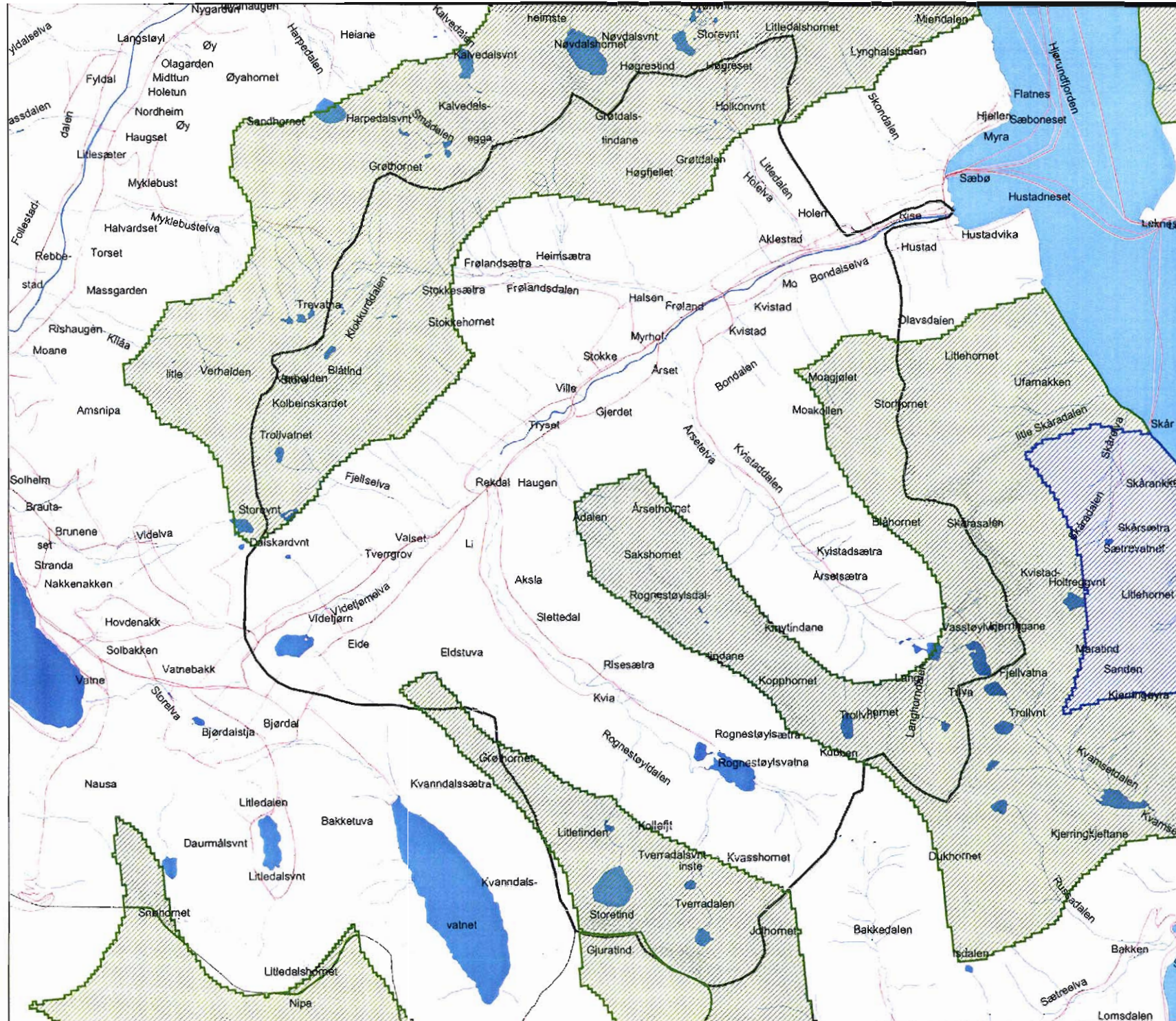

Bondalselva (097.1Z) I Ørsta kommune

Inngrepsfri natur

Verdivurdering/Tegnforklaring

- >5 km fra inngrep
- 3-5 km fra inngrep
- 1-3 km fra inngrep
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

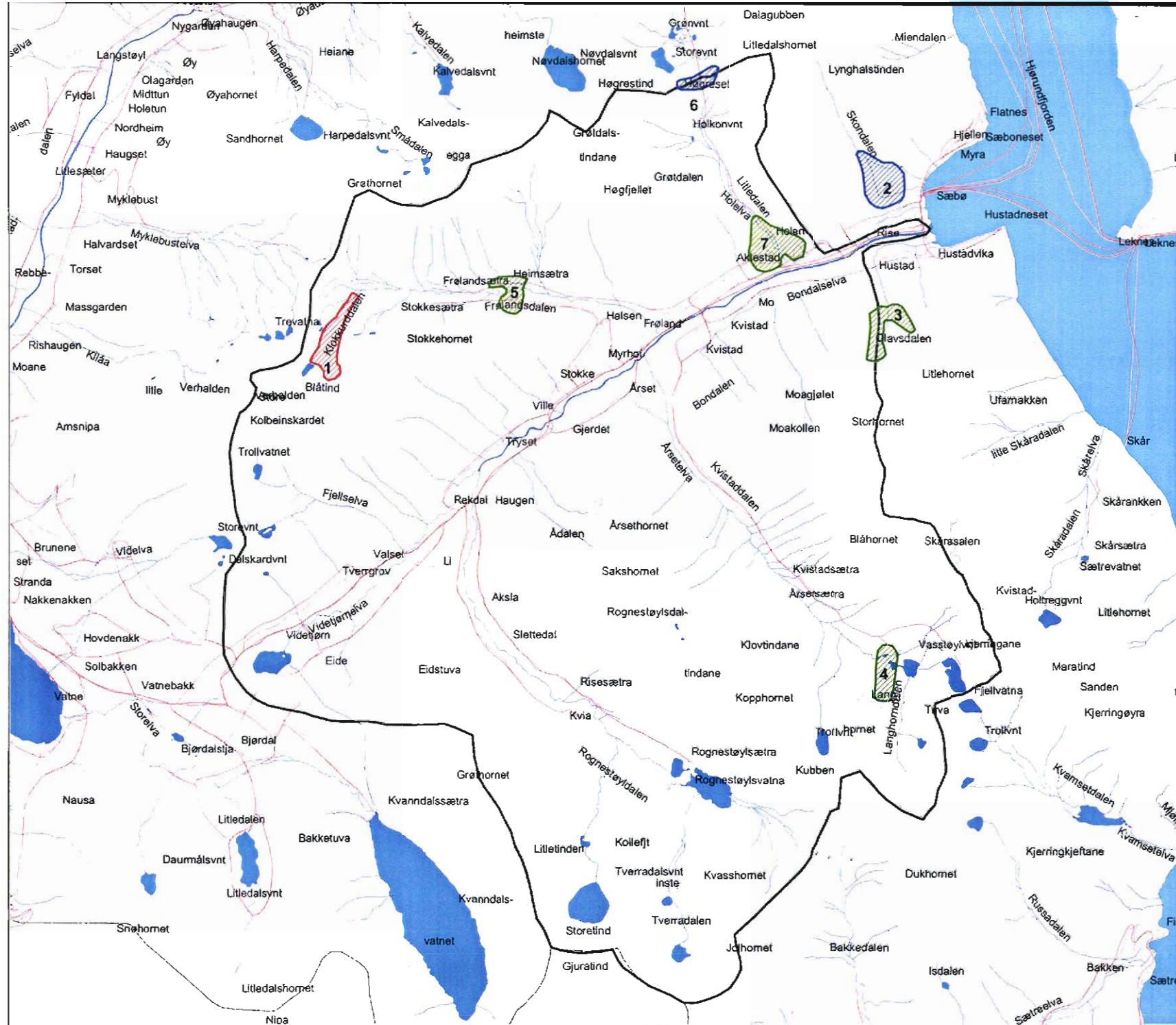

Bondalselva (097.1Z) i Ørsta kommune

Prosesser og former skapt av is og vann

Verdivurering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Bondalselva (097.1Z)
i Ørsta kommune

Biologisk mangfold

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verneverdi
- Regional verneverdi
- Lokal verneverdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kart nr. 3

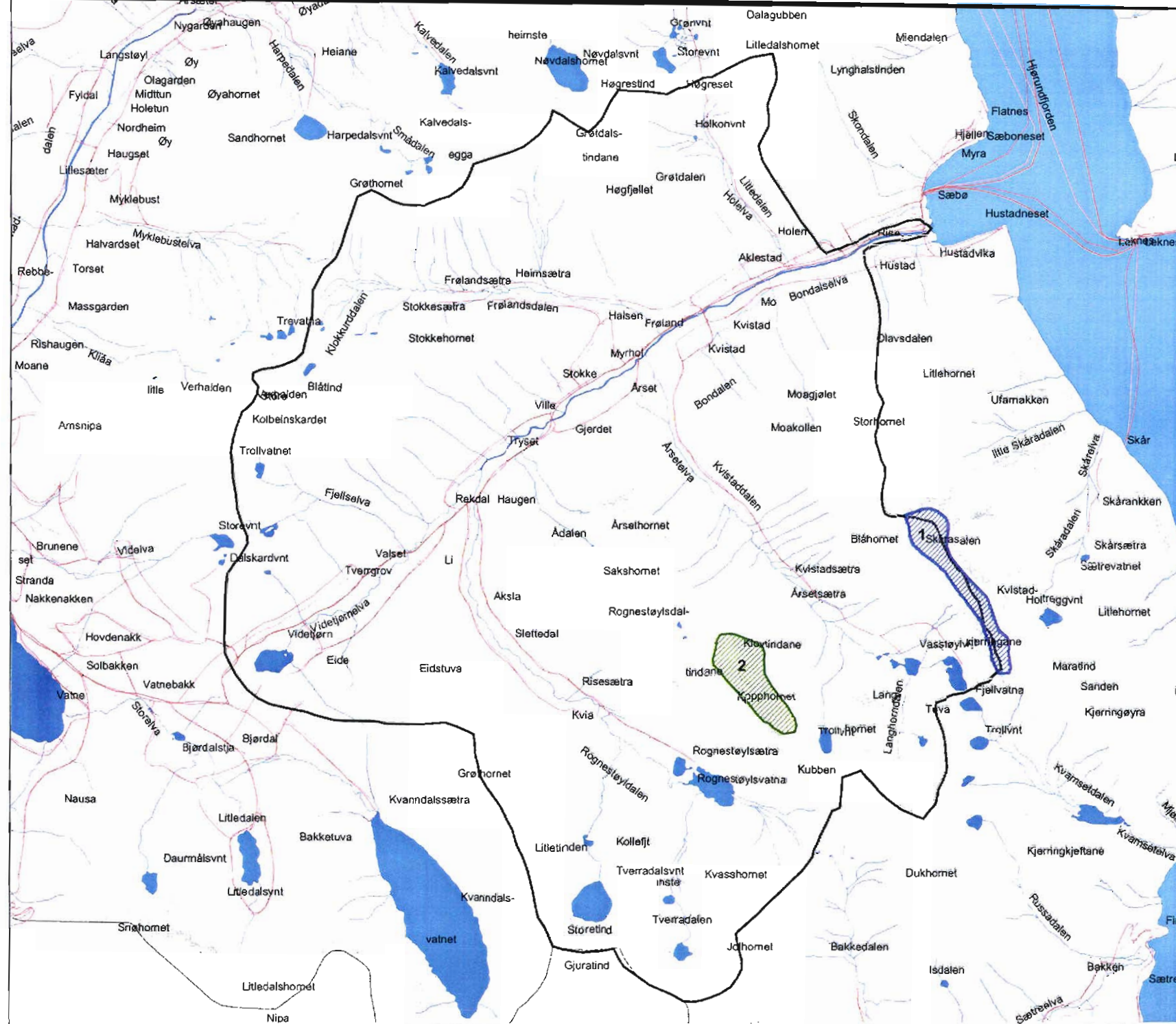

Bondalselva (097.12) i Ørsta kommune

Landskapsbilde

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal.

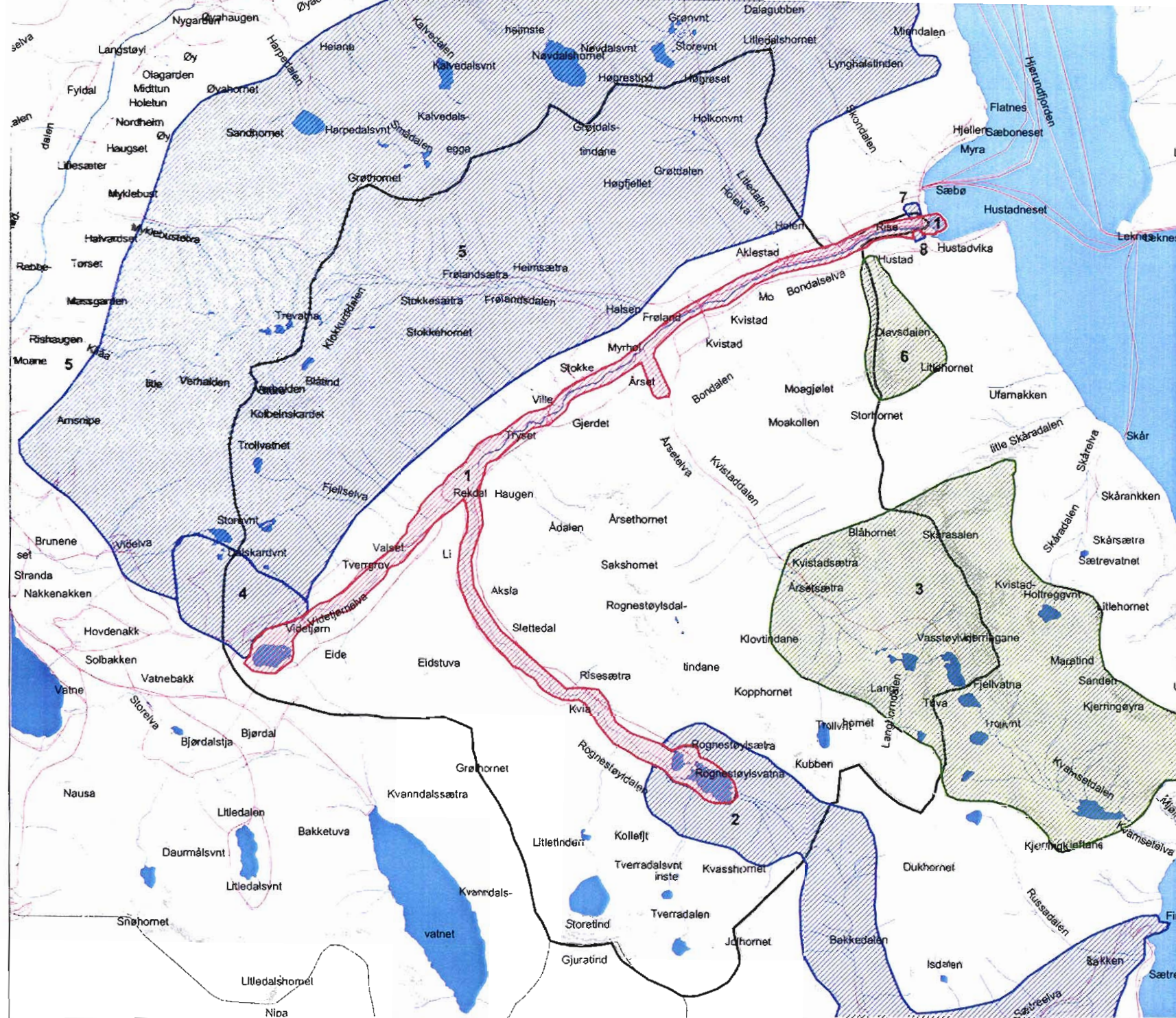

Bondalselva (097.1Z) i Ørsta kommune

Friluftsliv

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Nasjonal verdi
- Regional verdi
- Lokal verdi
- Ikke angitt verdi
- Nedbørsfelt verna vassdrag

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kulturminner

Verdivurdering/Tegnforklaring

- Kulturminne

Grunnkart: N50 kartdata
Kartblad: 1219-III
Dato: 10.11.00
Fylkesmannen i Møre og

VEDLEGG

1 FOTO

2 REGISTRERINGSSKJEMA

Kvern ved Kvistad

Gammel forbygging ved Rekkedal

Videtjørn

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Fjellskred/steinbre, Klokkurddalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P1

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokalt interessant, prioritetsgruppe III (Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981)

Viktige kvaliteter:

Dette er en smal blokkrik avsetning som finnes i en lengde på om lag 1 km. Det er en smal ryggform med svært store steinblokker. Den er tolket til å være primært dannet av et stort fjellskred, men som kan ha gått ut på og blitt flyttet på av en isbre. Dette er etter det vi kjenner til en enestående avsetningstype på Vestlandet. Området er svært lett tilgjengelig (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Avsetningstypen er sjelden på Vestlandet

Støttekriteria:

Forsknings-/pedagogisk verdi

Begrunnelser:

Lokaliteten er tydelig, lett tilgjengelig og oversiktlig.

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☒ Nasjonalt verdifullt
		☐ Internasjonalt verdifullt
☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
Referansehenvisning		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6798000 / Øst: 0360400	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Skredvifte, Skondalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P2

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prossesser og former skapt av is og vann
-------	---

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Ved utløpet av Skondalen ligger det en av de største skredviftene i regionen. Den er i hovedsak dannet av ulike typer snøskred. Snøskredene løsner i den store botnen under Litledalshornet og snøskredene her er noen av de største en kjenner til i Norge (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Skredets omfang og hyppighet er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6800300 / Øst: 0368200	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Randmorene, Olavsdalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P3

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

En fin randmorene som ligger i utløpet av Olavsdalen. Denne er dannet under den kalde perioden for 11 til 10.000 år sidan. Flott område som blir mye brukt til turer/kulturvandringer (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Avsetningen er med på å beskrive avsmeltingsforløpet lokalt.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6798400 / Øst: 0368250	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Fjellskred, Kvistaddalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P4

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	--------------------	-------------------------	---------------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Et stort fjellskred har krysset dalen i en bredde på om lag 250 m. Skredet ble utløst under Langhornet. Store steinblokker ligger i overflata (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Interessant formasjon. Skredets størrelse er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6793500 / Øst: 0368200	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Randmorene, Frølandsdalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P5

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokalt interessant, prioritetsgruppe III (Sollid, J. L. & L. Sørbel 1981)

Viktige kvaliteter:

En stor randmorene krysser dalen. Lokalmorene er avsatt fra en relativt stor isbre som kom ned Frølandsdalen i Yngre Dryas (10 til 10.000 år sidan). Lenger oppe i dalen finner en også svake langsgående rygger eller striper i løsmassene som viser hvordan breen har beveget seg (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Avsetningen gir opplysning om avsmeltingshistorien lokalt.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Sollid & Sørbel 1981		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6798800 / Øst: 0363000	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Morenerygg, Høgreset	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P6

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

En flott morenerygg ligger på passpunktet mellom Litledalen og Aklestaddalen. Den er avsatt av en bre som lå i Aklestaddalen (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Historisk dokument

Begrunnelser:

Avsetningen gir opplysning om avsmeltingshistorien lokalt.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6801750 / Øst: 0365700	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Sandur/delta, Holen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: P7

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Prosesser og former skapt av is og vann
-------	--

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

En stor vifte av sand og grus som er dannet i forbindelse med breer som lå i fjellområdet under Grøtdalstindan og Høgrestind (Blikra 1999).

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Avsetningen er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☐ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Blikra 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6799500 / Øst: 0366700	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Videtjørna	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B 1
Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		
Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z

Utfylt av: Geir Gaarder Dato: 21.11.1999

Tema:	Biologisk mangfold
-------	---------------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området er gitt lokal verdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal (1982) og Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga (1998).

Viktige kvaliteter:

Dette er et grunt, ganske lite vatn som er omkranset av noe myr. Lokaliteten er viktig for våtmarksfugl, både som hekkeplass (bl.a. for toppand) og til næringssøk (f.eks. sangsvaner høst og vår).

Hovedkriteria:	Begrunnelser:
Sjeldenhet	Det er få grunne og produktive innsjøer i regionen.
Sårbarhet	Fuglelivet er sårbar for forstyrrelser.
Urørthet	Vatnet og omgivelsene er ganske intakte og bare svakt påvirket av landbruksaktiviteter.

Støttekriteria:	Begrunnelser:
Biologisk funksjon	Vatnet er trolig viktig for bestandene av våtmarksfugler i distriktet.

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	
Referansehenvisning		
Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1982, Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga 1998		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6893600 / Øst: 359500	Nord: / Øst:	Nord: 6893700 / Øst: 359700

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Videtjørnelva	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B2

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 21.11.1999

Tema:	Biologisk mangfold
-------	---------------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt.

Viktige kvaliteter:

Bekken er leveområde for elvemusling (arten finnes fra tjernet og ihvertfall til litt nedenfor brua over til Eide). Elva er litt påvirket av eldre forbygninger/senkninger på strekningen.

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Elvemusling er truet og i tilbakegang i Norge og rødlistet som sårbar.

Sårbarhet

Elvemuslingen er svært sårbar både overfor direkte inngrep i elva (forbygninger o.l.), tilslamming av elva og vannforurensning.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	
Referansehenvisning		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6894300 / Øst: 360000	Nord: 6893700 / Øst: 359700	Nord: 6894300 / Øst: 360200

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Rognestøylsvatna	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B3
Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		
Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z

Utfylt av: Geir Gaarder Dato: 21.11.1999

Tema:	Biologisk mangfold
-------	---------------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt.

Viktige kvaliteter:

Dette er to sammenhengende vatn omgitt av bjørkeskog og litt myr. Lokaliteten har trolig noe betydning som rasteplass for våtmarksfugl som skal hekke i nærliggende fjellområder, samt som hekkeplass.

Hovedkriterier:

Urørthet

Begrunnelser:

Området er ubetydelig påvirket av inngrep.

Støttekriterier:

Biologisk funksjon

Begrunnelser:

Vatna har betydning som rasteplass for våtmarksfugl.

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☒ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	
Referansehenvisning		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6892000 / Øst: 365500	Nord: 6891600 / Øst: 366300	Nord: 6892000 / Øst: 365200

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Bondalselva - utløpet	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: B4

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Geir Gaarder Dato: 21.11.1999

Tema:	Biologisk mangfold
-------	---------------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er gitt regional verdi av Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga (1998), men er ikke verdivurdert av Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga (1996) i verneplanutkastet for havstrand og elveos.

Viktige kvaliteter:

Det er ikke kjent biologiske verdier knyttet til deltaet. Deltaet er nevnt av Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune (1992), og ble befart både under verneplanarbeidet for havstrand i Møre og Romsdal (Holten m.fl. 1986) og av Gaarder (i 1999), uten at det ble funnet grunnlag for å undersøke lokaliteten nærmere. Deltaet er i all hovedsak utfyllt og har begrenset med havstrandmiljøer tilbake. Det synes derfor ikke å være faglig grunnlag for å gi lokaliteten regional verdi.

Hovedkriteria:

Begrunnelser:

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte? Innenfor def. 100m belte	Digitalisering?
Referans henvisning		
Fylkesmannen i Møre og Romsdal, miljøvernavdelinga (1996, 1998), Fylkesmannen i Møre og Romsdal & Møre og Romsdal fylkeskommune (1992), Holten m.fl. (1986)		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6899600 / Øst: 368900	Nord: 6899600 / Øst: 368700	Nord: / Øst:

Vassdrag:**BONDALSELVA**

Lokalitet:**Kvistadjerringane**

☒ Område

☐ Objekt

Polygonkode:**L1**

Fylke:**Møre og Romsdal**

Kommune:**Ørsta**

Vern:**Verneplan I**

Vassdragsomr. i REGINE:**097.1Z**

Utfylt av: Morten W. Melby Data: 30.6.1999

Tema:**Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Under beskrivelsen av Kvistaddalen beskrives området: "Stort sett urørt fjellområde i storartet natur. Dalen er omgitt av ei rekke imponerende tindar, særleg mot aust." (Fylkesmannen i Møre og Romsdal. Disse tindene er Kvistadjerringane.

Viktige kvaliteter:

En særdeles alpin og takkete tinderekke med topper opp i 1542 m o.h. (Skårsalen). Området har særpreg selv innenfor landets mest alpine region.

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Det er de vanvittige formene som klarer å skape kontrast og visuell dominans innenfor generelt alpine omgivelser

Støttekriteria:

Urørthet

Begrunnelser:

Området er av naturlige årsaker ikke utnyttet til annet formål enn opplevelse.

Forslag til gradering

☐ Lokalt verdifullt

☒ Regionalt verdifullt

☐ Nasjonalt verdifullt

☐ Internasjonalt verdifullt

☐ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☐ Dokumentert

☐ Manglende dokumentasjon

☒ Registrert under VVV-prosjektet

☐ Godt nok dokumentert

☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6895700 / Øst: 0369300

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

VVV-Møre og Romsdal. Registrering og kartfesting av områder og objekter. Detaljert utskrift.

Side 12

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Klovtindane - Kopphornet**

☒ Område ☐ Objekt

Polygonkode: **L2**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Ørsta**

Vern: **Verneplan I**

Vassdragsomr. i REGINE: **097.1Z**

Utfyllt av: **Morten W. Melby** Dato: **30.6.1999**

Tema: **Landskapsbilde**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Lokaliteten er begrenset i utstrekning og omfatter en karakteristisk tindeforrasjon som dannen en kløyvd enhet.

Hovedkriteria:

Inntrykkstyrke

Begrunnelser:

Lokaliteten er visuelt dominerende fra der den kan sees.

Støttekriteria:

Urørhet

Begrunnelser:

Området er en del av et større urørt fjellområde

Forslag til gradering

☒ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☐ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☒ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Utenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6893500 / Øst: 0366250

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Bondalselva**

☒ Område ☐ Objekt Polygonkode: **F1**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Ørsta**

Vern: **Verneplan I** Vassdragsomr. i REGINE: **097.1Z**

Utfyllt av: **Morten W. Melby** Dato: **30.6.1999**

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Bondalselva er utvalgt og blant 50 nasjonalvassdrag i Norge. Kriteriene for utvelgelsen var gode, levedyktige bestander (NOU 1999:9).

Viktige kvaliteter:

Bondalselva har vært en meget god smålakselv, men årlig oppfisket kvantum er redusert de senere årene. I dag (1999) fiskes ikke mer enn 10-15% av det som ble fisket i midten av 70-årene. Fiskeperioden er riktig nok redusert vesentlig (til 1 mnd.), men nedgangen i bestanden er betydelig. Fremdeles er Bondalselva blant de beste lakselvene i fylket (Hjørundfjord Sogelag 1996). Elva er i stor grad forbygd og utrettet. Viktigste gytetrekning er mellom Videtjørn og Rekkedal. Laksetrappen i Haugafossen fungerer ikke tilfredsstillende (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1990).

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

En god bestand av laks hvor fisket tilgjengelig for allmenheten gjennom 6-timers kort. Prisen er rimelig.

Dagens bruk

En god dag står fremdeles 40-50 fiskere oppover elva. Fiskerne kommer fra hele regionen, med tyngdepunktet i Nordfjord og Sunnmøre. Et stort antall utenlandske fiskere kommer igjen år etter år.

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Fisket i Bondalselva er svært lett tilgjengelig

Forslag til gradering

☐ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☒ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

NOU 1999:9.

Hjørundfjord Sogelag 1996.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6897000 / Øst: 0363500

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6891600 / Øst: 0366100

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: 6899650 / Øst: 0368800

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Rognstøydalen - Skjåstad	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: F2
Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		
Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 30.6.1999

Tema:	Friluftsliv
--------------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Regional bruksverdi (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a)

Viktige kvaliteter:

"Området ligg lett tilgjengeleg med bilveg heilt inn i dalføret frå to kantar. Bomveg til Rognstøylsetra. Dalføret er i dag det viktigaste utfartsområdet for folk frå heile indre Hjørundfjord, og med tilreisande frå Volda, Ørsta og andre stader. Om sommaren er det dagsturar og helgeturar med sportsfiske som er den viktigaste friluftslivsaktivitet. Om vinteren kan rasfare til tider hemme bruken av området" (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a).

Hovedkriteria:

Egnethet

Dagens bruk

Begrunnelser:

Lett tilgjengelig fra flere kanter, tydelige stier langs vassdraget.

Viktig område i regional sammenheng.

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Lett tilgjengelig

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
Referansehenvisning		
Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6888000 / Øst: 0368000	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Kvistaddalen	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: F3

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 30.6.1999

Tema:	Friluftsliv
-------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokal bruksverdi (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a).

Viktige kvaliteter:

"Stort sett urørt fjellområde i storartet natur. Dalen er omgitt av ei rekke imponerende tinder, særleg mot aust. Hovudtilkomst frå Kvistad, Bondalen. Turløype over til Skår ved Hjørundfjord. Mest brukt av lokalbefolkningen, men også av tilreisande (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a).

Hovedkriteria:

Opplevelse

Begrunnelser:

Storslått alpint landskap, særlig Kjærringatindane er utpreget.

Støttekriteria:

Natur- og kulturkvaliteter

Begrunnelser:

Området er omgitt av særlig imponerende tinder.

Forslag til gradering		
☒ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
Referansehenvisning		
Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6893800 / Øst: 0369600	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Bondalseidet ski- og friluftssenter**

☒ Område ☐ Objekt Polygonkode: **F4**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Ørsta**

Vern: **Verneplan I**

Vassdragsomr. i REGINE: **097.1Z**

Utfyllt av: **Morten W. Melby** Dato: **30.6.1999**

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Skianlegg med stolheis, skitrekk og barnetrekk. Lysløype for langrenn og alpint. Mye brukt startpunkt for hanggliding og paragliding. Servering. (Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.). Det foreligger vedtak (juli-99) om å utarbeide kommunedelplan for Bondalseidet som grunnlag for reguleringsplanarbeidet (skianlegg/hyttebygging). Det er i dag enkelte hytter i området rundt Videtjern og i lia opp mot skianlegget.

Hovedkriteria:

Egnethet

Dagens bruk

Begrunnelser:

Høy tilretteleggingsgrad og stor kapasitet.

Brukere fra hele regionen (Nordfjord-Sunnmøre)

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Anlegget er lett tilgjengelig. Stor kapasitet, også for parkering.

Forslag til gradering

☐ Lokalt verdifullt ☒ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Både innenfor og utenfor

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a
Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6894400 / Øst: 0359000

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Blåtind - Dalagubben	☒ Område ☐ Objekt	Polygonkode: F5

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 30.6.1999

Tema:	Friluftsliv
-------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Området sør for Frølandsdalen inngår som lokalitet i Naturbasen - Bondalseidet/Verahaldet (Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a). Denne delen er vurdert til å ha regional bruksverdi.

Viktige kvaliteter:

Stort fjellparti på nordsida av Bondalen. Alpine former, særlig i østlige deler med Dalagubben (1344 m o.h.) sentralt i området. Viktige turtraséer mellom Frøland og Myklebust og fra Holen og nordover gjennom Aklestaddalen. Traséen fra Holen og inn Litledalen er tyngre og mindre egnet vinterstid.

Hovedkriteria:

Opplevelse

Urørthet

Begrunnelser:

Alpine former med storslått utsikt i alle retninger fra de høyeste toppene.

Ingen tekniske inngrep, med unntak av mindre skogsveger og vegen inn til Frølandsætra

Støttekriteria:

Natur- og kulturkvaliteter

Begrunnelser:

Landskapskvalitetene er av stor betydning for opplevelsen og bruken av området. Bortsett fra Bondalseidet er det liten grad av tilrettelegging innenfor lokaliteten

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt ☒ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☒ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Både innenfor og utenfor	Digitalisert
Referansehenvisning		
Fylkesmannen i Møre og Romsdal 1999a		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6900000 / Øst: 0361500	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Olavsdalen**

☒ Område ☐ Objekt

Polygonkode: **F6**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Ørsta**

Vern: **Verneplan I**

Vassdragsomr. i REGINE: **097.1Z**

Utfylt av: **Morten W. Melby** Dato: **30.6.1999**

Tema: **Friluftsliv**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

Det er ryddet en sti opp Olavsdalen, og turen annonseres som kultur-tur. Det fortelles et sagn om Olav den Hellige fra stedet.

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Området er tilrettelagt med god sti opp fra Sæbø

Opplevelse

Flott utsikt og sagnet om Olav den Hellige er viktige kvaliteter ved turen

Støttekriteria:

Natur- og kulturkvaliteter

Begrunnelser:

Kombinasjonen av natur- og kulturkvaliteter er karakteristisk for området.

Forslag til gradering

☒ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Både innenfor og utenfor

Digitalisert

Referansehenvisning

Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6898000 / Øst: 0368500

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Hjørundfjord Camping	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: F7

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 6.7.1999

Tema:	Friluftsliv
-------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

11 velutstyrte hytter, 5 båter til utleie, servicebygg og kiosk. I dag huser campingplassen 56 faste campingvogner, og totalt har plassen kapasitet til omlag 250 personer (Torbjørn Slettedal). Sesongen er fra 15. juni til 1. august med topp under laksefisket. Noe besøk i påsken.

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Campingplassen er godt utstyrt og har god kapasitet, beliggende nær utløpet av Bondalselva.

Dagens bruk

Dagens bruk er stor. Faste gjester med faste vogner er et karakteristisk trekk.

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Campingplassen er lett tilgjengelig og ligger tett ved hovedattraksjonen i området - Bondalselva.

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt ☒ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi		
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☒ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvising		
Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6799800 / Øst: 0368600	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: F8
Lokalitet:	Bondalselva Camping		

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 6.7.1999

Tema:	Friluftsliv
-------	--------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Ikke angitt

Viktige kvaliteter:

10 hytter med tilsammen 40 senger, 50 faste campingvogner og forøvrig god kapasitet. Servicebygg og kiosk. Faste gjester fra regionen representerer hovedbruken (Bjørn Urkegjerde). Capingplassen ligger nær utløpet av Bondalselva.

Hovedkriteria:

Egnethet

Begrunnelser:

Campingplassen er godt utstyrt og har god kapasitet, beliggende nær utløpet av Bondalselva.

Dagens bruk

Dagens bruk er stor. Faste gjester med faste vogner er et karakteristisk trekk.

Støttekriteria:

Tilgjengelighet

Begrunnelser:

Campingplassen er lett tilgjengelig og ligger tett ved hovedattraksjonen i området - Bondalselva.

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☒ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☐ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☐ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☒ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte? Innenfor def. 100m belte	Digitalisering? Digitalisert
Referansehenvisning		
Ørsta og Volda Reiselivslag u.å.		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6799500 / Øst: 0368700	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Rognestøylsætra	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K1

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-055)

Det sørligste selet i gruppen som utgjør Rognestøylsætra er bevart som kulturminne. De øvrige er rene fritidsboliger hvor det er vanskelig å se rester etter opprinnelig bygningsmasse. Selet ble satt opp i perioden 1800-99, og framstår som godt vedlikeholdt og i god stand. Kulturmiljøet taper kvalitet ved nærheten til fritidsboliger i vekslende utførelse.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Selet inngår som et innenfor en gruppe. Dette var vanlig byggeskikk regionalt, og en tilpasning til skredfaren.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6792250 / Øst: 0365650	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Risesætra	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K2

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	--------------------	-------------------------	---------------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-028, -029, -030, -031, -032, -033, -034, -035, -036, -037, -038, -039, -040, -041)

En stor gruppe av sel i tett formasjon. Det var tidligere to parallelle rekker med bygningene liggende på tvers av dalretningen. I dag står 7 bygninger igjen og danner en mindre ordnet struktur. Bygningene er fra 1800-tallet, og i varierende forfatning. Bygningene benyttes som fritidsboliger i dag.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Selene danner en tett sammensatt gruppe. Dette var vanlig byggeskikk regionalt, og en tilpasning til skredfaren.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6792800 / Øst: 0364400	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Rekkedalsætra	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K3

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-042, -043, -044, -045, -046, -047, -048, -049, -050, -051, -052, -053, -054)

En stor gruppe av sel i tett formasjon. Det var tidligere to parallelle rekker med bygningene liggende på tvers av dalretningen. I dag står enkelte bygninger igjen og danner en mindre ordnet struktur. Bygningene er fra 1800-tallet, og i varierende forfatning. Bygningene benyttes som fritidsboliger i dag.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Selene danner en tett sammensatt gruppe. Dette var vanlig byggeskikk regionalt, og en tilpasning til skredfaren.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6792750 / Øst: 0363950	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Kvernhus, Aksla**

☐ Område ☒ Objekt Polygonkode: **K4**

Fylke: **Møre og Romsdal**

Kommune: **Ørsta**

Vern: **Verneplan I**

Vassdragsomr. i REGINE: **097.1Z**

Utfyllt av: **Morten W. Melby** Dato: **9.7.1999**

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-002)

Et kvernhus bygd antakelig i 1914. Bygningen er i forfall.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Kvernhuset representerer en viktig funksjon i tidligere landbruksdrift.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

☐ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisering?

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1999

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6794400 / Øst: 0362500

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Kvistadsætra	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K5

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-022-052, -053, -054, -055)

Kvistadsætra framstår som fritidsbolig med uthus. Det er bare ruiner igjen av de opprinnelige selene.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Murene og plassen representerer en driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6794950 / Øst: 0366950	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokaliter:	Ruin etter sel, Kvistaddalen	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K6

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-022-032, -033)

Bare ruiner står igjen etter sel fra 1800-tallet.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Murene og plassen representerer en driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6796500 / Øst: 0365450	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Kvernhus/smie, Tvergrov	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K7

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	--------------------	-------------------------	---------------

Utfyllt av: **Morten W. Melby** Dato: **9.7.1999**

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-011)

Et kvernhus, bygd på 1800-tallet er i god stand, og bare vanlig vedlikehold trengs.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Kvernhuset representerer en viktig funksjon i tidligere landbruksdrift.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	☐ Innenfor def. 100m belte	☐ Digitalisert
Referansehenvisning		
☐ Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6794900 / Øst: 0360550	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag: **BONDALSELVA**

Lokalitet: **Ruin kvernhus, Tvergrov**

☐ Område ☒ Objekt

Polygonkode: **K8**

Fylke: Møre og Romsdal

Kommune: Ørsta

Vern: Verneplan I

Vassdragsomr. i REGINE: 097.1Z

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema: **Kulturminner**

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-012)

Ruiner etter et kvernhus, bygd på 1800-tallet.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Kvernhuset representerer en viktig funksjon i tidligere landbruksdrift.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering

☐ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi

Status for dokumentasjon

☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet

☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent

Størrelse på arealet (daa)

100m belte?

Digitalisering?

Innenfor def. 100m belte

Digitalisert

Referansehenvisning

Møre og Romsdal fylkeskommune 1999

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6794500 / Øst: 0360800

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K9
Lokalitet:	Kvernhus, Valset		

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-007)

Kvernhuset er bygd i perioden 1750-75, og er i god stand.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Kvernhuset representerer en viktig funksjon i tidligere landbruksdrift.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):

Midtpunkt:

Nord: 6795350 / Øst: 0361350

Øvre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Nedre punkt, ved vannstreng:

Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Kvernhus, Tryset	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K10

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-023-043)

Kvernhuset er bygd i siste halvdel av 1800-tallet, og er i god stand.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Kvernhuset representerer en viktig funksjon i tidligere landbruksdrift.

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6796500 / Øst: 0363100	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Frølandsætra	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K11

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

SEFRAK-registrert

Viktige kvaliteter:

(SEFRAK 1520-022-048, -049, -050, -051)

Fire sel, hvorav tre murer og en bygning i god stand (051). En av bygningene ble tatt av fonn i 1950-årene.

Hovedkriteria:

Representativitet

Begrunnelser:

Murene og det eksisterende selet representerer en driftsform i landbruket

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt
☐ Internasjonalt verdifullt	☒ Ikke fastsatt verdi	
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Møre og Romsdal fylkeskommune 1999		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6798850 / Øst: 0361700	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Gravrøys, Valset	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K12

Fylke:	Møre og Romsdal
Kommune:	Ørsta

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er fredet etter lov om kulturminner av 9. juni 1978.

Viktige kvaliteter:

Røysa, datert til jernalder, er om lag 15 m i tverrmål, og om lag 2 m høy. Røysa er bygd av stein og steinblokker som dels stikker fram i dagen. Røysa er relativt klart avgrenset og godt synlig i terrenget (Fett 1950)

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Lokaliteten er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

Forslag til gradering		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
Status for dokumentasjon		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
Størrelse på arealet (daa)	100m belte?	Digitalisering?
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
Referansehenvisning		
Fett 1950		

Kartkoordinater (UTM):		
Midtpunkt:	Øvre punkt, ved vannstreng:	Nedre punkt, ved vannstreng:
Nord: 6795500 / Øst: 0361500	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Gravhaug, Prestemarka	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K13

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfyllt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er fredet etter lov om kulturminner av 9. juni 1978.

Viktige kvaliteter:

Røysa, datert til jernalder, er om lag 8 m i tverrmål, og om lag 0,75 m høy. Haugen er fullstendig graskledt. Røysa er relativt godt synlig i terrenget (Fett 1950)

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Lokaliteten er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi		
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Fett 1950		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6800200 / Øst: 0368500	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Gravrøys "Kapteinshaugen"	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K14

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er fredet etter lov om kulturminner av 9. juni 1978.

Viktige kvaliteter:

Røysa, datert til "trolig jernalder", er om lag 12 m i tverrmål, og om lag 2 m høy. Haugen er fullstendig graskledt. Røysa er godt synlig i terrenget (Fett 1950)

Hovedkriteria:

Sjeldenhet

Begrunnelser:

Lokaliteten er uvanlig

Støttekriteria:

Begrunnelser:

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt	☐ Regionalt verdifullt	☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert	☐ Manglende dokumentasjon	☐ Registrert under VVV-prosjektet
☐ Godt nok dokumentert	☐ Status for dokumentasjon ukjent	
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Utenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Fett 1950		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6800500 / Øst: 0368700	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Vassdrag:	BONDALSELVA		
Lokalitet:	Gravhaug, Hustad	☐ Område ☒ Objekt	Polygonkode: K15

Fylke:	Møre og Romsdal		
Kommune:	Ørsta		

Vern:	Verneplan I	Vassdragsomr. i REGINE:	097.1Z
-------	-------------	-------------------------	--------

Utfylt av: Morten W. Melby Dato: 9.7.1999

Tema:	Kulturminner
-------	---------------------

Tidligere verneverdi (karakteristikk):

Lokaliteten er fredet etter lov om kulturminner av 9. juni 1978.

Viktige kvaliteter:

Røysa, datert til yngre jernalder, er om lag 17 m i tverrmål. Haugen ble åpnet, men senere restaurert (1967). Det ble gjort funn av en mannsgrav med beisel, sigd, jern, tre m.m.. (Fett 1950)

Hovedkriteria:	Begrunnelser:
Sjeldenhet	Lokaliteten er uvanlig

Støttekriteria:	Begrunnelser:
------------------------	----------------------

<i>Forslag til gradering</i>		
☐ Lokalt verdifullt ☐ Regionalt verdifullt ☐ Nasjonalt verdifullt ☐ Internasjonalt verdifullt ☒ Ikke fastsatt verdi		
<i>Status for dokumentasjon</i>		
☒ Dokumentert ☐ Manglende dokumentasjon ☐ Registrert under VVV-prosjektet		
☐ Godt nok dokumentert ☐ Status for dokumentasjon ukjent		
<i>Størrelse på arealet (daa)</i>	<i>100m belte?</i>	<i>Digitalisering?</i>
	Innenfor def. 100m belte	Digitalisert
<i>Referansehenvisning</i>		
Fett 1950		

Kartkoordinater (UTM):		
<i>Midtpunkt:</i>	<i>Øvre punkt, ved vannstreng:</i>	<i>Nedre punkt, ved vannstreng:</i>
Nord: 6799450 / Øst: 0368550	Nord: / Øst:	Nord: / Øst:

Oversikter over rapporter

"Verdier i Vernede Vassdrag"

1998 - 1	Verdier i Norddalselva, Åfjord kommune i Sør-Trøndelag
1999 - 1	Verdier i Opo m/Låtefoss, Odda kommune i Hordaland
1999 - 2	Verdiar i Stryne- og Loenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
1999 - 3	Verdiar i Oldenvassdraget, Stryn kommune i Sogn og Fjordane
2000 - 1	Verdier i Gautefallvassdraget, Drangedal og Nissedal kommuner i Telemark
2000 - 2	Verdier i Unsetåa, Rendalen, Tynset og Tolga kommuner
2000 - 3	Verdiar i Hamrabøvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 4	Verdiar i Høievassdraget, Tysvær kommune i Rogaland
2000 - 5	Verneverdier i Nitelva, Nittedal, Skedsmo og Rælingen kommuner i Akershus fylke
2000 - 6	Verdiar i Norddalsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 7	Verdiar i Hålandsvassdraget, Suldal kommune i Rogaland
2000 - 8	Verdiar i Vikedalsvassdraget, Vindafjord kommune i Rogaland
2000 - 9	Verdier i Gvetaåi, Nore og Uvdal kommune i Buskerud
2000 - 10	Verdier i Skrimfjellområdet, Kongsberg kommune i Buskerud, Sauherad og Skien kommuner i Telemark
2000 - 11	Verdier i Vergja, Nore og Uvdal, Rollag og Sigdal kommuner i Buskerud
2000 - 12	Verdier i Ognå, Steinkjer kommune i Nord-Trøndelag
2000 - 13	Verdier i Rolv, Nore og Uvdal, kommune i Buskerud
2000 - 14	Verdier i Sørkjeåi, Rollag kommune i Buskerud og Tinn kommune i Telemark
2000 - 15	Verdier i Vannsjø-Hobøl vassdraget, Moss, Sarpsborg, Spydeberg, Skiptvedt, Råde, Rygge Våler og Hobøl kommuner i Østfold og Akershus fylker
2000 - 16	Verdier i Austbygdåi, Tinn kommune i Telemark
2000 - 17	Verdier i Hornesbekken, Gol kommune i Buskerud

2000 - 18	Verdier i Skogshornområdet, Gol kommune i Buskerud
2000 - 19	Verdier i Grønndøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 20	Verdier i Mørkedøla, Gol kommune i Buskerud
2000 - 21	Verdier i Fuglevågsvassdraget, Smøla kommune i Møre og Romsdal
2000 - 22	Verdier i Årgårdsvassdraget, Namdalseid og Verran kommuner i Nord-Trøndelag
2000 - 23	Verdier i Hjelsteinselva, Vestnes kommune i Møre og Romsdal
2000 - 24	Verdier i Gjela, Aure kommune i Møre og Romsdal
2000 - 25	Verdier i Toåa, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
2001 - 1	Verdier i Salsvassdraget, Fosnes, Høylandet og Overhalla kommuner, Nord-Trøndelag
2001 - 2	Verdier i Norddalsvassdraget, Norddal kommune, Møre og Romsdal
2001 - 3	Verdier i Søya, Surnadal kommune i Møre og Romsdal
2001 - 4	Verdier i Ålvundelva, Sunndal kommune i Møre og Romsdal
2001 - 5	Verdier i Solnørelva, Vestnes, Skodje og Ørskog kommuner i Møre og Romsdal
2001 - 6	Verdier i Bygdaelva, Stranda kommune i Møre og Romsdal
2001 - 7	Verdier i Stigedalselva, Volda kommune i Møre og Romsdal
2001 - 8	Verdier i Visa, Nesset kommune i Møre og Romsdal
2001 - 9	Verdier i Bondalselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
2001 - 10	Verdier i Norangselva, Ørsta kommune i Møre og Romsdal
2001 - 11	Verdier i Todalselva, Aure kommune i Møre og Romsdal
2001 - 12	Verdier i Bjotveitelvi, Ullensvang og Eidfjord kommuner i Hordaland
2001 - 13	Verdier i Døgro, Ulvik kommune i Hordaland
2001 - 14	Verdier i Elvegårdselva, Narvik kommune i Nordland
2001 - 15	Verdier i Snøfjordvassdraget, Måsøy kommune i Finnmark

2001 - 16	Verdier i Dyrdalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 17	Verdier i Undredalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 18	Verdier i Kolarselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 19	Verdier i Flåmsvassdraget, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 20	Verdier i Nisedalselvi, Aurland kommune i Sogn og Fjordane
2001 - 21	Verdier i Gaulavassdraget, Melhus kommune i Sør-Trøndelag
2001 - 22	Verdier i Gaulavassdraget, Midtre Gauldal kommune i Sør-Trøndelag
2001 - 23	Verdier i Taumevassdraget, Sirdal kommune i Vest-Agder
2001 - 24	Verdier i Erdalsvassdraget, Eidfjord og Ullensvang kommune, Hordaland
2001 - 25	Verdier i Hattebergsvassdraget, Æneselvi og Furebergsvassdraget i Kvinnherad kommune
2001 - 26	Verdier i Manndalselva, Kåfjord kommune i Troms

Se også:

Forvaltning av vernede vassdrag 1995. Informasjonsperm utgitt av Direktoratet for naturforvaltning og Norges vassdrag-og energidirektorat, mars 1995.

Norges vassdrag- og energidirektorats hjemmeside: <http://www.nve.no>

Direktoratet for naturforvaltnings hjemmeside: <http://www.naturforvaltning.no>

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Fylkesmannen

Direktoratet for
naturforvaltning

Verdier i vernede vassdrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) og Direktoratet for naturforvaltning (DN) har i fellesskap arbeidet med et prosjekt for å gjøre kunnskapen om vernede vassdrag lettere tilgjengelig for kommuner og andre som forvalter vassdragsnære områder. "VVV-prosjektet" skal dokumentere og gjøre verdiene i vassdraget mer synlige. Målet er at alle som planlegger arealbruk eller inngrep i et vernet vassdrag, først skal vite hvilke verneverdier som finnes der. På denne måten regner DN og NVE med at skadelige inngrep i større grad blir unngått.

TE 975

ISBN 82-7072-482-3

ISSN 1501-4851

Norges vassdrags- og energidirektorat, P.B. 5091 Majorstua, 0301 Oslo. Tlf. 22 95 95 95, faks 22 95 90 00

Fylkesmannen i Møre og Romsdal, Fylkeshuset, 6404 Molde. Tlf. 71 25 80 00, faks. 71 25 85 09

Direktoratet for naturforvaltning, 7485 Trondheim. Tlf. 73 58 05 00, faks 73 58 05 01